KEGYELETI SZAKMAI KIADVÁNY

2011. OKTÓBER
IX. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

MAGYAR TEMETKEZÉS

VISEGRÁDI EGYEZTETÉS

ÚJ JÁRMŰVEK A BTIZRT.-NÉL

HADISÍRGONDOZÁS LEGFONTOSABB IRÁNYELVEI

VAS MEGYE BEMUTATKOZÁSA

KÉPZETT SZAKEMBEREK SOMOGYBAN

THANATOPRAXIS

20 ÉVES AZ E&P KFT

DR. HABSBURG OTTÓ TEMETÉSE

TEMETŐI VIHARKÁROK

TEMETHETÜNK-E HA MAGAS A TALAJVÍZ

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület

OTEI

Keletfa

Minőség és tradíció

Keletfa

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
Mobil: 36 (30) 638-4220
www. keletfa.hu

Tisztelt Kollégák!

Sok - sok munka, tervezés, egyeztető megbeszélés, érdekek és ellenérdekek elsimítása, viták, várakozás, majd felfokozott munkatempó, javítás és utolsó perces változtatás előzi meg egy-egy lapszám megjelenését.

A szerkesztőbizottság tagjai számára okoz mindez némi feszültséget, nem kevés munkát, szervezést, és igényel felkészültséget, toleranciát, lelkesedést. Számtalanszor át, meg átnézem az elém kerülő cikkeket, mire kész formáját elnyeri az Önök kezébe került lap, és úgy gondolom nem hiába töltöttünk órákat, napokat azzal, hogy valódi tartalommal töltsük meg az oldalakat.
Amikor átnéztem az egyes cikkeket függetlenül attól, hogy mely témáról szóltak, újra és újra egy szó villant fel képzeletem emlékeztetőtábláján: ÖSSZEFOGÁS. Nem véletlen, hogy már több alkalommal is erre buzdítottam e sorok írójaként szakmánk valamenynyi képviselőjét. Nem látok, nem láthatunk más utat, mely előbbre vihetne minket jelen helyzetünkben. Sajnos a túlélésért folytatott minden napos harc, a fennmaradásért vagy az előbbre jutásért, érvényesülésért felvett és ránk kényszerített küzdelem felőrli kapcsolatainkat, készségünket az alkalmazkodáshoz, és az élni és élni hagyni elvét egyre többen hátuk mögé dobják.
Ne tegyük! Gondolkozzunk! Gondolkodjunk együtt, és hosszútávon. Saját érdekünkben.
Valami már elindult. Úgy érzem kezdjük érteni mit is jelenthet, ha felismerjük, hogy közös a célunk, és nem csak a rendkívüli helyzetek váltják majd ki az összefogás képességét, hanem a józan ész diktálta tisztes szakmai helytállásért folytatott küzdelem is.

Varga József
a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány
Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó
Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség
Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Tel.: +36-30/9855-424; Fax: 76/ 504-943
E-mail: magyartemetkezes@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai
Balogh Károly, Marján Tibor, Puskás Béla, Szekrényes András, Varga József (elnök)
Nyomda: Print 2000
Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ 1
OTEI ELNÖKSÉGI ÜLÉS 2
NEMZETKÖZI OLDAL 3
MEGÚJUL A BUDAPESTI TEMETKEZÉSI INTÉZET ZRT. KEGYELETI JÁRMŰPARKJA. 4
„FÓRUM" MAI MAGYAR VALÓSÁG! 6
A MAGYAR HADISÍRGONDOZÁS KÖZPONTI SZERVEZETE ÉS LEGFONTOSABB IRÁNYELVEI 8
FELHÍVÁS 10
VAS MEGYE BEMUTATKOZIK 12
TEMETKEZÉSI ASSZISZTENS-KÉPZÉS KAPOSVÁRON 15
THANATOPRAXIS 16
HÍREK – ESEMÉNYEK 18
BESZÁMOLÓ A NEMZETI EMLÉKHELY ÉS KEGYELETI BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGÉRŐL 20
ÚJ LENDÜLETBEN A FAIRNANDO 23
E&P 20 24
A ZIRCI TEMETŐ 25
MAGAS TALAJVÍZ ÁLLÁSÚ TEMETŐKBEN VÉGEZHETŐ HAGYOMÁNYOS KOPORSÓS TEMETÉS?! 26
ÜZENET A MÚLTBÓL 27
BÉCS-BEN JÁRTUNK DR. HABSBURG OTTÓ TRÓNÖRÖKÖS TEMETÉSÉN 28
MINT HA SZŐNYEGBOMBÁZÁS LETT VOLNA… 30
AZ ÖSSZEFOGÁS JELENTŐSÉGE MINDENNAPI ÉLETÜNKBEN 31
VAJDA LAJOS KIÁLLÍTÁS 32
MUNKA- ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM ROVAT 33
TEMETŐKERTÉSZEK ÉS FENNTARTÓK EGYESÜLETE 34
A KELLÉKGYÁRTÁS HELYZETÉRŐL 35
KERESNI ISTEN AKARATÁT 36

OTEI elnökségi ülés

Az OTEI elnöksége soron következő ülésén bemutatkozott dr. Töll László alezredes a Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal vezetője.

Az alezredes a hazai és külföldi magyar katonasírokról szóló összefoglaló mellett tájékoztatást adott a hivatal tevékenységéről, terveikről. A sokrétű feladatok megoldására együttműködésre kérte az OTEI-t és a temetkezési szervezeteket. Az elnökség döntött arról, hogy az OTEI-t ismét csatlakozik a FIAT-IFTA nemzetközi temetkezési szervezethez. Az ülésen tájékoztató hangzott el a temetkezési törvény változtatatás'nak helyzetéről, a BM-ben tartandó következő egyeztetésről. Az ülésen elhangzott, hogy a jövőben az OTEI meghatározóbb szerepet vállal a szakmai kirándulások, kiállítások szervezése során. A kiemelt események mellett a tagszervezetnek továbbra is van lehetőségük kisebb-nagyobb csoportok részére szakmai utat szervezni. Az elnökség szakmai konferenciát készít elő december elejére, amelyen várhatóan a temetkezési jogszabályok változása, a magyar hadisírgondozás, az adó, járulék és munkaügyi szabályok – temetkezési szakmát érintő – előírásai kerülnek terítékre. Pölczman Árpád a pénzügyi adhoc bizottság vezetője beszámolójában az OTEI elmúlt években végzett pénzügyi tevékenységét elemezte. Elhangzott az elnökségi ülésen, hogy dr. Ladocsy Géza vezetésével a jogi és közgazdasági bizottság elkészíti az egyesület Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Az elnökség az új alapszabály alapján megválasztotta az új alelnököket. Ennek megfelelően:

Dr. Ladocsy Géza, jogi- és közgazdasági feladatokért felelős

Puskás Béla, szervezés, belföldi kapcsolattartásért felelős

Balogh Károly, külkapcsolatokért felelős

Puskás Béla

Szakmai konferenciát szervez az OTEI

Az OTEI elnöksége ezúton tájékoztatja a temetkezési szakma képviselőit, hogy 2011. december első felében a tervek szerint, kegyeleti konferencia megrendezésére készül. A szakmai nap jelenleg szervezés alatt áll. Amennyiben ezzel kapcsolatban konkrét időpont helyszín és tématervezett kerül megfogalmazásra az illetékes tagok, és tagszervezetek meghívóban kapnak értesítést.

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

OTEI

Nemzetközi oldal

Visegrádi egyeztetés a temetkezés helyzetéről.

Szakmai tapasztalatcserére gyűltek egybe a magyar, a szlovák és a cseh temetkezési egyesület vezetői Pozsonyban. A beszélgetés házigazdája Ladislav Striz úr, a Szlovák Temetkezési Egyesület elnöke volt, aki egyúttal a tolmácsolást is végezte. A magyar delegációt dr. Ladócsy Géza, a Jószív Temetkezési Kft. tulajdonosa, az OTEI alelnöke, illetve Balogh Károly, a Karsol Kft. tulajdonosa egyben az OTEI nemzetközi kapcsolatokért felelős alelnöke képviselte. A találkozó baráti hangulatban telt, a cseh kollégák a törvényükkel kapcsolatos problémákról és a 2011. novemberben esedékes Venia Nemzetközi kiállításról tartottak előadást. Megállapítást nyert, hogy a csehek (és a szlovákok is) hasonló problémákkal küzdenek, mint a szakma magyar képviselői. A kiállítás szervezőinek is egyre több nehézséggel kell szembenézniük, hiszen a válság hatására százszor meggondolják a gyártók és kereskedők, hogy mennyit költenek promóciós célokra. Szóba került annak a lehetősége is, hogy a középeurópai országoknak közös kiállítást is lehetne szervezni, így javulhatna e rendezvények rentabilitása. A megbeszélés második fordulójára Győrben került sor, ahol a tanácskozást követően a házigazda Jószív Temetkezési Kft. ügyvezető igazgatója bemutatta a győri krematóriumot, mindenki maximális elismerését elnyerve. Ezen a tanácskozáson részt vett Horváth József, az OTEI elnöke is, jelezve, hogy a nemzetközi tapasztalatcsere fontos helyen szerepel a magyar szervezet stratégiájában. A 2011. decemberben megrendezendő szakmai konferencián az OTEI vezetősége szeretne nemzetközi előadókat is meghívni, akik tanácsaikkal tudják ellátni a szakma, illetve a törvénykezési folyamat szereplőit.

Az OTEI a FIAT-IFTA nemzeti státuszú tagja lett.

Az elnökség egyhangúlag elfogadta a magyar szervezet FIAT-IFTA-hoz való csatlakozását. A FIAT-IFTA a világ legjelentősebb temetkezési szervezete, székhelye Hollandiában található, befolyását jól mutatja, hogy a ENSZ akkreditált szakmai egyesülete, ez röviden azt jelenti, hogy az egyes tagországok a temetkezési kérdésekben figyelembe veszik a szervezet ajánlásait. A világszervezetnek minden országból egy nemzeti és számos standard tagja lehet. A nemzeti tagság azt jelenti, hogy a Magyarországot érintő szakmai kérdésekben az OTEI állásfoglalása az irányadó, sőt dönthet arról, hogy ki lehet a világszervezet standard tagja Magyarországról. Ez egy jelentős elismerése az OTEI-nek, tulajdonképpen egy hitelességi próbakő volt. A belépési ceremóniára 2012-ben kerülhet sor, feltehetően Dublinban (Írország). A FIAT-IFTA elnöksége elhivatott abban, hogy a magyarok szakmai munkáját segítse a jövőben, akár úgy is, hogy a törvénykezési folyamatokat menedzselje a parlamenti bizottságokban, mint ahogy erre sor került tavaly a bolgár temetkezési törvény megalkotásakor.

Balogh Károly

Megújul a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. kegyeleti járműparkja.

Az előző lapszámban kérdeztük Horváth József vezérigazgatót a BTI Zrt. működésében bekövetkezett változásokkal kapcsolatban. Kiderült, hogy igen komoly eredményjavulást értek el. Ennek eredménye, mely már a sajtóban is megjelent, 25 db új elektromos szertartás-autót vásároltak. Az európai közbeszerzés lebonyolítása alapján az Electro Autó Kft. nyerte a szállítás jogát. Erről beszélgetünk Horváth József vezérigazgatóval és Nagy Zoltán ügyvezetővel.

Nagy Zoltán: Elektromos autózással több, mint 17 éve foglalkozunk. Üzemeltetéssel, bérbeadással kezdtük ismerkedésünket ezzel az igen érdekes kihívásokkal teli területtel. Mára bebizonyosodott, hogy jó úton haladunk, hiszen egyre ismertebb, elterjedtebb a járművek hibrid vagy tisztán elektromos hajtása, Mind többen érdeklődnek a tiszta környezetet kevéssé károsító alternatív járműhajtások iránt.
Az üzemeltetési tapasztalatainkat felhasználva 8 évvel ezelőtt elkezdtük az elektromos járművek fejlesztését, gyártását Kisbéren. Jelenleg 11 fő részére biztosítunk munkát. Fejlesztéseinkhez sikeresen pályáztunk uniós forrásokra is.
Termékeink között megtalálható személyszállító, teherszállító és különleges felhasználású koporsó- és urnaszállító pompaautó is.
Gyártmányfejlesztésünk egyik iránya a tisztán elektromos hajtású szertartásautó volt. Igen sok időt fektettünk a piac igényeinek mind tökéletesebb megismerésére, majd egy év fejlesztésével elkészítettük az első prototípust, melyet bemutattunk Európa összes számottevő kegyeleti kiállításán.
Fogadtatása igen kedvező volt, melynek köszönhetően az azóta eltelt években jelentős mennyiségben tudtunk értékesíteni pompaautóinkból, ennek köszönhetően tovább tudtuk tökéletesíteni termékünket és sorozatgyártásának köszönhetően csökkenteni tudtuk az eladási árat is.

Mi volt a célja, hogy az elektromos hajtás mellett döntöttek?
Horváth József: – A temető a keresztény kultúrában a halottak elhelyezésére szolgál, és a hozzátartozók így tudják biztosítani az elhunyt szeretteik kegyeleti jogát és tudják gyakorolni a sajátjukat. E szempontok szerint a szertartások egyszeri és meg-

ismételhetetlen hangulatát csak megfelelő eszközökkel lehet biztosítani. Ezt a célt jelenítettük meg a közbeszerzési kiírásunkban, melyet a pályázóknak mintaautó legyártásával kellett produkálni. A két pályázó közül ezt az Electro Autó Kft. tudta biztosítani.

Nagy Zoltán: – A fejlesztéseink során figyelembe vettük, hogy a kegyeleti igények kielégítésénél a kipufogógáz mentes haladás mellett igen fontos a jármű zajtalansága is. A beépített kültéri hangszórók segítségével már a szertartási menet részére gyászzenével tudjuk méltóságteljesebbé tenni a szertartás eseményét. A meghirdetett nemzetközi közbeszerzési pályázat feltételeit igen kemény munkával tudtuk biztosítani a leadási határidőre. Így versenytársunk előtt sikerült megnyernünk 25 db szertartásautó értékesítését, és leválthatjuk a 20 éves, sokszor vegyes használatú „pulikat", melyek megjelenésükben nem biztosítják a fentiekben részletezett kívánalmakat.

Úgy érezzük, hogy beérett 6 éves kitartó fejlesztőmunkánk, és sikerült hazai gyártóként a megrendelő elvárásainak megfelelő pompaautót szállítani, és szolgáltatást nyújtani, mindezt a versenytársnál kedvezőbb áron.

Az esztétikai tartalom múlt század elejét idéző klasszikus, a műszaki tartalom pedig üvegszál-erősítésű műanyag karosszéria. Minden üveg biztonsági üvegből készült, egyedi sötétítéssel, gyönyörű aranyszínű díszítéssel.

A jármű színe mélylila a megrendelő kívánsága szerint, mely harmonizál a BTI Zrt színvilágával. A festés a legmodernebb hőkamrás fényezési technológiával került elkészítésre, a koporsó mozgatását gördülőzsámoly segíti, virágok, koszorúk szállítását egyedi függesztő megoldás teszi lehetővé.

Horvát József: – Ez igen jelentős beruházás a BTI Zrt életében. A gazdálkodás átszabásával a mintegy 100 millió Ft nettó összegű beruházásra a forrásunk lekötött betétben rendelkezésünkre áll. Várjuk a halottak napját, hogy az első 12 db autó már szolgálatba álljon. Majd év végére a fennmaradó 13 autó is leszállításra kerüljön.

Nagy Zoltán: E nagy siker csak megerősíti munkánkat. Reméljük, hogy a többi hazai temetkezési cég a gyakorlatban látva autóinkat, szintén megrendelőnkké válik.

Varga József

A BTI Zrt. csömöri hamvasztóüzemének biztonságos működéséhez két kemencét újíttat fel a Hő és Tüzelőtechnika Kft.-vel. A felújítás befejezésével az eddigi színvonalon tudja biztosítani az elhunytak hamvasztását. A közbeszerzési pályázaton elnyert munka értéke mintegy 60 millió Ft.

„Fórum” Mai magyar valóság!

Örömmel olvastam az Origo hírportálon megjelent – a halottszállítás díjtételével, tervezett intézkedéssel, valamint a temetkezés jelenlegi helyzetével kapcsolatos – írást. Kronológiai sorrendben reagálva a felvetésekre, örömmel veszem a halottszállítási díjtételek maximalizálását.

Rendkívül fontosnak tartom, hogy a döntéshozók előzőleg egyeztessenek a szolgáltatókkal a reális díjtételek kialakítása végett. A kereskedelmi vámtarifa 2002. év július 31. napján érvényes besorolási rendje szerint a halottszállító gépjármű 8703-as vámtarifaszám alá sorolandó, mely szerint személygépkocsinak minősülő, személyt szállító, különleges gépjármű. Indok a besoroláshoz, hogy a halott is személy.

A halállal azonban az ember minden személyiségi jogát elveszíti, egyet azonban nyer, amely míg a világ világ, megmarad, a kegyelethez való jogot.

A besorolás miatt a vásárolt tehergépkocsi áfáját nem lehet visszaigényelni. A regisztrációs adót is meg kell fizetni, át kell alakítani, az átutalás díjának áfáját sem lehet visszaigényelni. Így egy 4 millió forint értékű gépjármű 7 millió forintba kerül, mire üzembe helyezik. A későbbiek során a fenntartási, üzemeltetési költség áfája sem kapható vissza. Ez jelentős tétel a szállítási költségben.

Ezek alapján az 58/2009. számú kormányrendelet által az egészségügyi intézményeknek közigazgatási határon belüli szállítás esetén biztosított 8400 Ft/alkalom, a közigazgatási határon túlról szállított elhunyt esetén biztosított 12600 Ft/alkalom díj régen nem fedezi a szállítás költségeit, a rendelkezésre állási és a túlóradíjat, melyet törvény ír elő.

Ugyancsak ez vonatkozik a hatósági halottszállításra is, mely csak a beszállítás költségét (nyomott áron) téríti meg. A visszaszállítás tényleges díját a temettetővel fizettetik meg.

Marján Tibor úr nyilatkozza a cikkben: „A jelenlegi temetkezési törvény nem ad elég biztosítékot a tisztességes versenykörülmények biztosítására, így ez visszaélésekre adhat lehetőséget.” Ha betartjuk a törvényi előírásokat, akkor igenis tisztességes versenykörülmények alakulnak ki. Abban igaza van, hogy túlnyomó részt nincs tisztességes versenykörülmény.

A temettetők félrevezetése, a versenypartner lejáratása, a hozzátartozók közvetítése és még számtalan trükk alkalmazásával: „Csak akkor kap az önkormányzattól segélyt, ha „X. Y. vállalkozóval temettet, vagy a halottvizsgálatot végző orvos boncolást rendel el, ha nem X. Y. vállalkozónál vásárol, vezetik félre a temettetőket.”

A másik kijelentés, mi szerint: „Jelenleg a magánvállalkozókkal szemben jelentős előnyt élveznek az önkormányzati cégek” sértő ezekre a vállalkozásokra.

1986 óta látható volt, hogy a korábbi önkormányzati tulajdonú vállalkozások veszíteni fognak a piacukból, ezért keresték annak a lehetőségét, hogy minél több igényt ki tudjanak kielégíteni, úgy hogy a temettetőknek a legkisebb utánajárásba kerüljön. Hogy felszámolták adott esetben a városi irodáikat, és azt az általuk üzemeltetett temetőkben alakították ki, azt gazdasági és ügyfélbarát szempontból tették.

Rendkívül fontos, hogy ezek a vállalkozások a tulajdonosok révén felügyelet alatt állnak, amely a vállalkozások túlnyomó többségéről nem mondható el.

Az általuk üzemeltetett temetők temetői díjait, kötelező temetőn belüli szolgáltatásaik díjtételeit a képviselő-testületek hagyják jóvá.

A temetőüzemeltetést végző önkormányzati tulajdonú és magánvállalkozások azon túl, hogy színvonalas temetőüzemeltetést végeznek, aktív szerepet játszanak a kegyeleti kultúra fejlesztésében, az értékek megőrzésében. Keresik annak a lehetőségét hogyan segítsenek azoknak az embereknek, akik megnyugtatóan szeretnének még életükben gondoskodni a saját temetésükről.

Számos lehetőséget ajánlanak azoknak, akik anyagi okok miatt arra kényszerülnek, hogy hazavigyék az urnát. Ingyenes urnatárolást, részletfizetési lehetőséget a szolgáltatásban, a temetői díjakban. Egyszerűen méltatlan a halott emlékéhez, hogy szerettei, szűkös anyagi körülményeik végett sírtól búcsúztassák el. A temetőüzemeltető vállalkozások túlnyomó többségétől a tulajdonos még az infrastrukturális fejlesztéseket is elvárja.

Érthetetlen és felháborító amikor azt mondják, hogy a temetkezés tabu, és nem beszélünk róla. Ne legyen az, beszéljünk róla. Azok is, akik ezen az áldatlan állapoton változtatni tudnak.

Amikor arról beszélünk, hogy drága a temetés, akkor nem vesszük figyelembe, hogy nem a temetés drága, hanem a jövedelmünk kevés. Soha nem lehetett Magyarországon hat havi jövedelem alatt egy temetést elvégeztetni.

Ma hazánkban éves szinten 130 000 ember eltemetésére kerül sor, melyet becslések szerint 400-500 vállalkozás végez el. Erre elegendő lenne 200 vállalkozás is. Egy 7-8 fős gazdasági társaságnak 400 temetésre van szüksége, hogy vállalt feladatainak megfelelően színvonalas szolgáltatást tudjon nyújtani, és a fejlődése is biztosított legyen.

Véleményem szerint nemcsak a szállítási díj maximalizálását kell a kormánynak meghatározni, hanem meg kell vizsgálni azt is, még mivel lehet a temettetők terheit csökkenteni. A temetkezési költségek csökkenésének egyik lehetséges módja az lenne, ha a vállalkozások száma drasztikusan csökkenne, ezáltal a jó színvonalon működő vállalkozások, a hatékonyabb foglalkoztatással növelhetnék a jövedelmezőségüket, és akár díjcsökkentést is végrehajthatnának.

Jelenleg a törvény a temetők üzemeltetéséhez szükséges költségek fedezetére két forrást jelöl meg. Az egyik a temetőfenntartók költségvetése, a másik a temetői díjtételek. A törvény megjelenéséig a költségek 75%-át a fenntartók állták. Ezt követően ez az arány fokozatosan csökkent a temettetők rovására. Jelenleg a temettetők, hozzátartozók fizetik meg a temetőüzemeltetési költség 70, bizonyos esetben 100%-át. Ezt az arányeltolódást kell fokozatosan visszafordítani.

Nagy hiba volt a 80-as évek közepén, hogy a szakmát felügyelő ágazati minisztérium előzetesen nem szabályozta a piaci lehetőségeket, a jól működő európai minták alapján, pl. a lakossági létszámhoz kötni a vállalkozások számát, hanem a liberalizált körülményeket utólag igyekezett szabályozni. Ez lett belőle.

Még mindig nem késő, sőt egyre sürgetőbb, egy számonkérhető törvényi szabályozás elkészítése és szigorú betartatása.

Szekrényes András

Meghívó

A Budapesti CORVINUS Egyetem Kertészettudományi Karának Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszéke tisztelettel meghívja Önt az

Őszi Kertészeti Napok 2011

XVI. Országos Ifjúsági Őszi Kegyeleti Virágkötészeti Verseny Rendezvényeire

Ideje: 2011. október 14–15–16.

Helyszín:

A Budapesti CORVINUS Egyetem fennállásának 150. évfordulóját ünneplő Budai Campusa

1118 Budapest, Villányi út 29–43.

A verseny ünnepélyes eredményhirdetése október 15-én (szombaton) 11 órakor az egyetem „K" épületének dísztermében lesz.

Dr. Hrotkó Károly
egyetemi tanár, tanszékvezető

Dr. Komiszár Lajos
egyetemi főtanácsos

XVI. Országos ifjúsági őszi kegyeleti Virágkötészeti verseny 2011. Október 14. Versenykiírás

I. TÉMA

KEGYELETI DÍSZ KÉSZÍTÉSE

A feladat bár hagyományosnak tekinthető, de még mindig az a kívánalom, hogy azok a kötészeti formák, melyeket – szeretteinkről való megemlékezéskor – leggyakrabban elkészítenek, mind esztétikailag, mind technikailag, a törvényszerűségek ismeretében kifogástalan munkák legyenek. Minden versenyző otthon elkészíthet egy maximum 60 cm külső átmérőjű tömör vagy laza vessző alapú koszorút. A felhasznált vesszőkön természetesen meglévő terméseket nem kell leszedni. A bedíszítéshez csak a verseny színhelyén kapott növényanyag használható fel! Ipari díszítőanyagok (kellékek) nem használhatók fel.

Urnafali dísz készítése

E feladat elkészítéséhez csak a verseny színhelyén biztosított növényanyag használható fel! Ez tartalmaz örökzöldeket, őszi színes és száraz terméseket, vesszőket.

Urnasírdísz készítése

Az elkészítendő munka tűzött technikával készüljön! A versenyző a technikai anyagot (tűzőhab+tartó) a helyszínen kapja meg. A bedíszítéshez csak a verseny színhelyén kapott növényanyag használható fel.

II. TÉMA

ASZTALDÍSZÍTÉS – MAGYAR ZÖLDSÉGEK ÉS GYÜMÖLCSÖK

A feladat a hazai, kiváló minőségű zöldségek és gyümölcsök megjelenítése egy – szabadon választott napszakban és beltérben tartandó – étkezésre megterített asztal díszítésével. A rendelkezésre álló asztal 80 × 80 cm-es.

III. TÉMA

TÉRBELI KOMPOZÍCIÓ KÉSZÍTÉSE – 150 ÉVES A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM BUDAI CAMPUSA

A kertészeti felsőoktatás legelső hazai intézménye, illetve annak elődje kereken 150 évvel ezelőtt költözött a Gellért-hegy déli lábához, ahol – immár a Budapesti Corvinus Egyetem Budai Campusaként – három egyetemi karral továbbra is a nemzeti kertészettudomány fejlődését szolgálja. Ebből az alkalomból a térkompozíció témája: Emlékezetes pillanatok a magyar kertészeti szakoktatás és felsőoktatás elmúlt 150 évéből

IV. TÉMA

KÖRNYEZETBARÁT VIRÁGKÖTÉSZET

A feladat egy teljesen készen hozható, tetszőleges kialakítású, élő vagy száraz növényes, a környezetbarát szemléletet anyaghasználatában, alkalmazásában tükröző virágkötészeti kompozíció bemutatása kiállítása; legalább olyan méretben, hogy a helyszínen biztosított emelvényre (pl. egybefüggő dobogóra, egyszerű laborszékre, ülőkére) téve arányos méretű, és egyben mutatós, jól érvényesülő legyen.

Ebben a kategóriában a versenyen nem indulóktól, pl. kísérősegítő vagy csak érdeklődő, igyekvő tanulótársaktól is várunk nevezést.

A magyar hadisírgondozás központi szervezete és legfontosabb irányelvei

2010. október 1-jétől új szervezet, a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal koordinálja a Honvédelmi Minisztérium hadisírokkal kapcsolatos tevékenységét hazánkban és külföldön egyaránt. A szervezet az elődjeitől eltérő irányelvek alapján kezdte meg működését.

A Honvédelmi Minisztérium tudományos háttérintézményeként működő Hadtörténeti Intézet és Múzeumból kivált, egyben megerősített hadisírgondozó szervezet az önálló költségvetési szervként létrehozott, szintén háttérintézményi státusszal rendelkező Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal részeként, Hadisírgondozó és Háborús Kegyeleti Osztály néven kezdte meg működését 2010. október 1-jén, közvetlenül a parlamenti államtitkár felügyelete alatt.

Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter három stratégiai koncepciót határozott meg a hivatal számára. Elsőként egy olyan törvénytervezetet kell előkészítenünk, mely megnyugtatóan és hosszú távon rendezi a Magyarország területén található hadisírok, hősi temetők, hősi emlékművek és hősi emlékhelyek helyzetét. Jelenleg ugyanis nincsen olyan jogszabály, amely átfogóan rendelkezne ebben a tárgykörben: a hadisírok és hősi temetők ügyében mindösszesze az 1999 óta hatályban lévő temetkezési törvény néhány paragrafusa ad iránymutatást. A szovjet hősi temetők kivételével sajnos ezzel a kérdéskörrel a rendszerváltoztatásig hivatalosan senki nem törődött. Mára azonban a nemzetközi környezet megváltozásával ismét lehetségessé vált, hogy – összhangban a háború áldozatainak védelméről szóló genfi egyezményekkel és az ez irányú társadalmi elvárással – valamennyi nemzet hősi halottjának, s legfőképpen saját hősi halottaink sírjáról gondoskodjunk. Jelenleg a jogszabály-előkészítés tárcán belüli munkálatai folynak, ezt követi majd a társadalmi véleményeztetés és a közigazgatási egyeztetés fázisa.

A második stratégiai feladat egy internetes honlap megalkotása és működtetése, amelyre a jelenleg meglévő veszteségi adatbázisokat töltenénk fel. Ez a weboldal egyúttal keresési lehetőséget is kínálna a felhasználóknak, akik e regiszter használa-

tával könnyedén megtalálhatnák elesett hozzátartozójuk pontos temetési helyét. Több adatbázissal rendelkezünk, azonban ezek feldolgozása, feltöltése és szinkronizálása előreláthatólag több évet vesz igénybe. 2011-ben már több tízezer veszteségi dokumentumot digitalizáltunk, amelyek szintén elérhetőek lesznek a hamarosan induló weblapon.

A harmadik legfontosabb teendő a civil kapcsolatok megerősítése, hogy a hadisírgondozó munkát a társadalmi szervezetekkel közösen, a ténylegesen tenni akarók bevonásával tudjuk végezni. Ennek érdekében több hazai és külföldi magyar egyesülettel, alapítvánnyal sikerült jó viszonyt kiépíteni, különösképpen erdélyi magyar civil szervezetekkel, ahol jelenleg is több közös projekt megvalósítása érdekében zajlik a munka. 2011-ben pedig a hivatal hadisírgondozó és hadisírfelmérő pályázatot hirdetett meg, amelyek nyerteseivel szintén kölcsönösen hasznos kapcsolatot alakítottunk ki.

Az új irányelvek mellett a hivatal feladatainak oroszlánrészét továbbra is a magyarországi és a külföldi magyar hadisírok és háborús emlékhelyek ápolásának koordinálása adja. Magyarországon a legtöbb hadisír a második világháború pusztításából származik, hiszen az első világháború folyamán a jelenlegi ország területe nem vált hadszíntérré, az e korból származó hadisírok zömében a hadikórházakban vagy hadifogolytáborokban elhunyt katonák nyugszanak. Azt azonban nem lehet megmondani, hogy egészen pontosan menynyi hadisír található Magyarországon. Az ország 1944 augusztusától hadműveleti területté vált, a kezdetben még rendkívül precízen működő veszteségi nyilvántartás és adatszolgáltatás a visszavonulás és a szervezeti kötelékek fokozatos fellazulásával egyre pontatlanabbá vált, s a háború végén meglehetősen zilált állapotba került. Az ország területén nagyon sok helyen dúltak komoly harcok. Emiatt vannak olyan települések, ahol több száz hősi halott magyar katonát temettek el, például Csongrádon vagy éppen Kecskeméten, ahol nagy katonai kórház működött. Ugyancsak sok honvédsír található Debrecenben és Székesfehérváron is, de szinte valamennyi magyar település temetőjében fellelhető egy-két katonasír.

Számtalan magyar katonai temető található külföldön is. Ezek közül is a legtöbb az egykori Szovjetunió területén, ahol rengeteg magyar katona esett el. 1990 után két központi magyar katonatemető is létesült a Don-kanyarban, Bolgyirevkán és Rudkinoban. Ide temették át azokat a magyar 2. hadsereg hadműveletei során hősi halált halt honvédeket, akiknek végső nyughelye évtizedekkel a háború után még azonosítható és feltárható volt. Mindezek mellett pedig majdnem négyszáz helyen épült hadifogoly-emlékmű a volt Szovjetunió utódállamaiban, hiszen nagyon sok magyar hadifogoly is meghalt ezekben az országokban. Még a legalacsonyabb becslések is 150 ezerre teszik az elhunyt hadifoglyok számát, akiknek nem egészen feléről, egészen pontosan 68 ezer emberről vannak pontos adataink. Kevesek által ismert, hogy a második világháborúban a Kárpátok védelmében legalább annyian haltak meg, mint a Don-kanyarban. Mindemellett Erdélyben, Lengyelországban, Szlovéniában és Olaszországban az első világháborúban hősi halált halt magyar katonák sírjait lehet nagyszámban megtalálni. A külföldi magyar hadisírok állapotát a lehetőségek szerint megvalósuló ellenőrző kiutazások alkalmával mérjük fel.

A hivatal legfontosabb célja tehát, hogy hazánkban és a határokon túl is méltó állapotban legyenek a magyar hősök sírjai és emlékhelyei, de emellett a Magyarország területén található külföldi katonai temetőkről való gondoskodásról sem szabad elfeledkezni. Ezen sírok védelmét és gondozását általában kétoldalú kormánymegállapodások rögzítik. Hazánk ilyen megállapodásokat kötött Németországgal, Oroszországgal, Ukrajnával, Olaszországgal, Romániával, Szlovéniával és Moldovával. A nemzetközi szerződések végrehajtását a hivatal alkalmazottai irányítják. Számos esetben a diplomáciai jellegű tárgyalásokat is előkészítik és lebonyolítják.

Kérelmek alapján kutatásokat is folytatunk egy-egy hősi halott katonai szereplésével vagy egy helyszín, esetleg egy alakulat veszteségeivel kapcsolatban. Emellett a hősi áldozatok áttemetését is koordináljuk, felügyeljük. Véletlenszerűen előkerült háborús katonaáldozatok exhumálásakor pedig speciális módszerekkel rögzítjük az adatokat, amelyeket feldolgozva, hadtörténeti következtetéseket vonhatunk le. Munkánk eredménye gyakran olvasható publikáció formájában.

Maruzs Roland
HM TKHH igazgatóhelyettes,
a Hadisírgondozó és Háborús Kegyeleti
Osztály vezetője

Felhívás

Honvédelmi Minisztérium
Társadalmi Kapcsolatok
és Hadisírgondozó Hivatal

A magyar katona mindig híven teljesítette kötelességét. A honfoglalás óta oltalmazta a Kárpát-medencében új hazára lelt nemzet létét, védte a haza szabadságát és függetlenségét. 1100 esztendő alatt megszámlálhatatlan hősünk ontotta vérét, és ha a szükség úgy kívánta, a legtöbbet, az életét adta. Mérhetetlen áldozatuk azonban nem volt hiábavaló, hiszen a magyarság megmaradását szolgálta.

Honvédeink a 20. század két világégésében is teljesítették kötelességüket. Teljesítették még akkor is, ha a harctérre vezénylő politikai akarat nem mindig volt ismert előttük. Teljesítették, amikor a világháborúk az egyik legsúlyosabb megpróbáltatás elé állították a nemzetet hosszú és viszontagságos történelme folyamán. Helytállásuk, hősiességük tiszteletet parancsolt az ellenfelek körében is.

Népességéhez viszonyítottan Magyarország mindkét világháborúban aránytalanul nagy veszteséget szenvedett. Nekünk, kései utódoknak, akik közül bizony kevesen mondhatják el, hogy családjuk felmenő férfitagját maguk is ne vesztették volna el, kötelességünk emlékezni azokra a hőseinkre, akik életüket áldozták fel, és soha nem térhettek haza szeretteikhez. Azokra, akik Európa csataterein, Észak-Olaszország hegyeiben és a Piave mentén, vagy a végtelen orosz mezőkön lelték halálukat, és idegen földben nyugszanak. Azokra, akik Magyarországon, a Kárpátok bércein vagy az Alföld rónáján haltak hősi halált, s akik közül sokakat végtisztesség nélkül hantoltak el.

A második világháború után, a kommunista egypártrendszer korszakában a harctereken hősi halált halt katonákról való közgondolkodás súlyosan torzult, a magyar hadisírokról és a hősi emlékművekről történő gondoskodást tekintve pedig szándékos mulasztást valósítottak meg.

Akkor csak a szívekbe zártan lehetett gondolni halottainkra, ma viszont ismét szabad nyíltan emlékezni. A múlttal szemben erkölcsi kötelességeink vannak, melyeket még nem törlesztettünk.

2007-ben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat felhívással fordult a civil szervezetekhez és a helyi közösséghez, hogy mindenszentek napján minden egyes hadisíron gyújtsanak egy mécsest, egy gyertyát. Olyan sírokon, melyeken még talán soha nem lobogott az emlékezés lángja. Olyan sírokon, melyekben egy apa, fiú, férj vagy vőlegény alussza örök álmát, aki hazavágyódott és akit hazavártak. Rendkívül felemelő és megható az azóta minden évben megtartott megemlékezés.

Mindenszentek és halottak napja alkalmából kérünk mindenkit, hogy szerte az országban, ahol hadisírok vannak, 2011. november 1-jén 15 óra 30 perckor egy mécses meggyújtásával emlékezzünk hősi halottainkra.

Dr. Töll László alezredes
a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal igazgatója

Szekrényes András
a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat igazgató

Magyarország hamvasztási kellékek gyártója és forgalmazója

JÁGER URNA

2377 Örkény, Vörösmarty u. 54.
Tel./fax: 29-311-372
06-30/250-1874
www.jagerurna.hu
e-mail: jagerf@monornet.hu

Válassza a minőséget!

Vas megye bemutatkozik

Beszélgetés Kiskós Ferenccel

– Mikor alakult a temetkezési vállalat, hogy alakult a sorsa a rendszerváltás után?

– A Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft. 2007. december 1-jén alakult, ügyvezetője a cég megalakulása óta Kiskós Ferenc.

A kft. megalakulásakor megközelítőleg 3 milliárd forint értékű megyei ingatlant kapott vagyonkezelésbe. Kft.-nk végzi ezen megyei tulajdonú ingatlanok kezelését és bérbeadását: a megye egész területén vannak bérbe adott ingatlanjaink, melyek állagmegóvásáról, hasznosításáról gondoskodnunk kell a megye vagyonának gyarapítása céljából.

A másik ok, amiért a Vas Megyei Önkormányzat a kft.-t létrehozta, hogy a megye által működtetett intézményeket közös irányítás alatt fogja össze. Ennek főként közgazdasági okai voltak: a gazdasági társaságok teljes egészében a Vas Megyei Önkormányzat tulajdonában vannak, így a szervezeteken belül ellátott tevékenységek egy cégen belüli elvégzése nagy mértékben racionalizálja a feladatok végrehajtását, így a működési költségek jelentősen csökkenthetők.

A közgyűlés ennek megfelelően 2008-tól kezdve az alábbi intézményeit integrálta a kft.-be:

2008. január 1-től a balatonlellei Hotel Tiffanyt, 2010. január 1-jétől a Vas Megyei Önkormányzat balatonberényi Gyermek- és Ifjúsági Üdülőjét a Vagyonkezelő Kft. üzemelteti közgyűlési határozatok alapján.

A közgyűlés 2009. decemberi határozatában pedig arról döntött, hogy a Vas Megyei Temetkezési Vállalatot 2010. április 1-jei hatállyal a Vagyonkezelő Kft-be olvasztja.

A kft. jelenlegi szervezeti felépítésében 2010. április 2-ától működik. A kft. eltérő feladatköreinek ellátására két ágazatot működtet: a Kegyeleti ágazatot és az Üdültetési és ingatlanhasznosítási ágazatot. Cégünk központját a Kegyeleti ágazat elődje, a Vas Megyei Temetkezési Vállalat központjában, a Ferenczi út 1. alatti épületben alakítottuk ki, a könyvelés és az üzletágvezetők is itt kaptak helyet.

A Kft. fő tevékenységi köre a temetkezési szolgáltatás. Az ehhez kapcsolódó tevékenységeket a Kegyeleti ágazat látja el.

Az ágazat fő feladata a lakosság részére történő temetkezési szolgáltatások biztosítása, a temetéssel kapcsolatos teendők ellátása (sírásás, halottszállítás, anyakönyveztetés), kellékek (koporsó, szemfedő, urna stb.) biztosítása, értékesítése, valamint a temetőüzemeltetés.

A Kegyeleti ágazat elődje, a Vas Megyei Temetkezési Vállalat 1953 óta működött. Alapítója Vas Megye Tanácsa Végrehajtó Bizottsága volt. Az alapítást követően a szombathelyi központ irányításával a szolgáltatási feladatokat hat városi fiókiroda és tizennyolc lerakat látta el.

1994. január 7. napjától a vállalat típusa: egyes jogi személyek vállalata. A vállalat alapító szervei Vas Megye Önkormányzata és Kőszeg Város Önkormányzata.

Vas Megye Önkormányzata 2009. decemberi határozatában döntött a Vas Megyei Temetkezési Vállalat Vagyonkezelő kft.-be olvasztásáról. A gazdasági társaságokról szóló törvény szerint a vállalat azonban nem volt beolvasztható a Kft.-be, ezért a vállalatot előbb Kft.-vé kellett alakítani. Így a vállalat 2010. január 29-től 2010. április 1-ig Vas Megyei Temetkezési Kft.-ként működött tovább, majd az így létrehozott kft.-t 2011. április 1. napjával integrálták a Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő kft.-be.

– Hányan dolgoznak a cégben jelenleg, hogy történik a munkamegosztás?

– Jelenleg összesen nyolcvanegy fő a cég alkalmazottainak száma, de a nyárra felnövekszik a létszám, hiszen a balatonberényi gyermeküdülő és a balatonlellei hotel szezonálisan működik.

A Kegyeleti ágazatban 55 fizikai, 15 szellemi és 11 részfoglalkoztatású munkatárs dolgozik.

Az ügyvezető feladata az egész cég munkájának irányítása, az ágazatok munkájának támogatása.

Az ágazatok – a Kegyeleti, valamint az Üdültetési és ingatlanhasznosítási ágazat – munkájának irányítását ágazatvezetők látják el. A kft. telephelyein a munkát a helyi vezetők – temetővezetők, üdülővezető – irányítják.

A Kegyeleti ágazat jelenleg 4 fiókkal és 3 lerakattal áll a lakosság rendelkezésére az év minden napján állandó ügyelettel.

– Hány temetőt üzemeltetsz? Kik a temető tulajdonosai?

– Üzemeltetési szerződések keretében 21 temetőt gondozunk. Csak Szombathelyen tizenkét temetőt, melyek közül öt már lezárt, a többi működő. A közel 50 hektáros terület gondozása, rendben tartása nagy odafigyelést, tervszerű munkát, szervezettséget igényel. Az önkormányzat hozzájárulásán túl kft.-nk is sokat áldoz és tesz annak érdekében, hogy az esztétikusan kialakított temetőkertben az idelátogatók nyugodt körülményeket találjanak. Az elszáradt lombhullató fákat örökzöldekkel és cserjékkel váltjuk ki, a zöld gyepfelületeket folyamatosan nyírjuk, új növényeket telepítünk és évente közel 3 ezer virágot ültetünk ki. Munkánknak lett is eredménye, ugyanis 2004-ben a Virágos Magyarországért Virágos Városokért verseny keretében az arra kijelölt bizottság a megtekintett szombathelyi sírkertek gondozottságát, ápoltságát, nagyon pozitívan értékelte.

A Jáki úti központi temető több mint 34 hektáros terület rendben tartásán túl gondozzuk a Szombathelyhez tartozó herényi, oladi, zanati, szentkirályi, gyöngyöshermáni, zarkaházi temetőket is. A szombathelyi temetők mellett az önkormányzatok által kiírt pályázatokon nyertük el Szentgotthárdon 6, Kőszegen 2, Csepregen 1 temető üzemeltetését, ahol ugyanazt a színvonalat próbáljuk biztosítani. Kft.-nk nemcsak a működő temetőket tartja rendben, hanem gondot fordít a már lezártakra is. Ezek közül is kiemelkedő, a legnagyobb 6 hektáros 1962-ben lezárt Szent Márton úti sírkert, mely egyike Európa legrégibb és legtovább használt sírkertjeinek. Sokat munkálkodunk az itt található és az utókor számára is óriási eszmei értéket képviselő síremlékek megőrzése, megmentése érdekében. Néhány művészeti és helytörténeti szempontból értékes síremléket védetté nyilvánítottak.

Anyagi lehetőségeink függvényében felújítjuk a ravatalozókat, lecseréljük azok berendezéseit, karbantartjuk a temetői utakat, bővítjük a közvilágítást.

Kft.-nk számára komoly feladatot jelent a Hősi temetők gondozása. Az egyik kiemelt kegyeleti hely az Ostffyasszonyfa-i Hadifogoly sírkert, ahol több mint 10 ezer I. világháborús hősi halottat temettek el. A temetőt folyamatos ráfordításokkal méltó kegyeleti hellyé alakítottuk. A hadifogolytemetőben 1989 óta minden évben Halottak napi megemlékezést és ökumenikus Istentiszteletet tartunk.

Sok és folyamatos munkát ad a Jáki úti temető területén belül elhelyezkedő 20 425 négyzetméter területet elfoglaló Hősi Katonatemető. A temetőben I. és II. világháborúban elesett katonák sírjai vannak egymástól elkülönített parcellákban. Problémamentesen hajtottuk végre a város közterületén lévő orosz katonai sírok exhumálását és a földi maradványok újratemetését.

A hősi temető külön parkosított parcellájában nyugszanak a megyében elesett exhumált német katonák. A munkák finanszírozását a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség biztosította. Ezen temetőrész ápolását, gondozását pályázat elnyerése útján cégünk végzi. A temetőben folyó munkát az idelátogatók példamutatónak tartják. A hadisírok, kegyeleti helyek ápolásáért, munkája szakmai elismeréseként több kitüntetésben részesítették a Vas Megyei Temetkezési Vállalat igazgatóját, dr. Andor Ferencet, és ezen keresztül kft-nk dolgozóit is.

Önkormányzati támogatással a hősi temető sírkertjében épült fel újra a kámoni városrészen lebontott kápolna. A méltó helyen felállított kápolna a hősök- és a halottak napi megemlékezés, valamint kihelyezett történelemórák megtartásának helyszíne.

A Jáki úti temető területén kívül síremlékbemutató helyet alakítottunk ki. A sírkőipar fellendülésével a síremlékek, sírkövek állítása az elmúlt évtizedekben nagy változáson ment át. A kiállított igényesebb síremlékek bemutatásával próbáljuk az ízlést formálni. Vállaljuk új síremlékek készítését, forgalmazását, kripták, urnakripták építését, síremlékek bontását, visszaállítását.

Szolgáltatásaink közé tartozik még a sírok gondozása, virágosítása is.

– Tavaly váltás történt az igazgatói székben, dr. Andor Ferenc nyugdíjba vonult. Hogyan látod a cég stratégiai fejlődését a jövőre tekintettel? Milyen értékeket szeretnél a középpontba tenni?

– A Vas Megyei Temetkezési Vállalat igazgatója, dr. Andor Ferenc 2009. december 15-ével vonult nyugdíjba. Ezt követően került sor a vállalat kft.-vé történő alakítására, majd a Vagyonkezelő Kft.-be történő olvasztására, ezzel együtt cégünk fő tevékenységi köre a temetési szolgáltatás lett.

Az egyesülést követően igyekeztünk nagy hangsúlyt fektetni a temetési szolgáltatások minőségének javítására. Tevékenységünket továbbra is színvonalasan végezzük. Cégünk mottója, hogy nem kerül pénzbe, de megfizethetetlen a rokonszenv, az együttérzés, a körülményekhez méltó viselkedés azokban a nehéz, könnyeztető órákban, amelyekben hozzánk érkeznek ügyfeleink. A tapintat, a csendes beszéd, a hátramaradottak keservének megértése kollektívánknál (munkatársainknál) alapszabály.

Az emberi tényezők mellett természetesen a szertartás minősége, a kegyeleti tárgyak (kellékek) ízlésessége sem elhanyagolható. Munkatársaink igyekeznek a temettetők szándékának megfelelő kegyeleti kellékeket ajánlani. Emberpróbáló, gyakran szívszorító hivatásunkat az elfásultsággal küzdve, a lélek kérgesedése ellen hadakozva próbáljuk betölteni, mert tartozunk ezzel az elhunytnak és rokonságának, cégünk és önmagunk tisztességének.

A kft. árbevételének legnagyobb része a te-

metésszolgáltatásból származik. A temetésszolgáltatási feladatokat a megyében 4 fiók és 3 lerakat végzi. A közelmúltban nyitottunk 2 új lerakatot (Bükön és Sárváron), ezzel próbálunk magasabb színvonalú temetési szolgáltatást nyújtani az ott élők számára.

A temetések száma évente 1600 és 1700 között alakul, ebből 55-60%-ra tehető a hamvasztásos, mely arány tapasztalataink alapján évről évre növekszik. Az általunk üzemeltetett temetőkben a szolgáltatási feladatokat is mi végezzük, így tudunk felelősséget vállalni a rendért, a munkavégzés során előforduló problémákért. 24 órás ügyelettel telefonon bármikor elérhetnek bennünket. Mindenben igyekszünk maximális segítséget nyújtani a hozzánk fordulóknak. Az anyagi gondokkal küszködő ügyfelek részére részletfizetési lehetőséget biztosítunk. A lakossági igények kielégítésére igyekszünk minél nagyobb áruválasztékkal rendelkezni. Az egyéni és speciális kívánságok kielégítésén túlmenően olcsóbb kellékekből is bő választékkal rendelkezünk.

Sokat áldozunk a temetéseken részt vevő dolgozók formaruháira. Ezen felül gondoskodunk dolgozóink munkavédelmi, balesetvédelmi eszközeiről. Fontosnak tartjuk a külső megjelenés mellett dolgozóink viselkedését. Nagy hangsúlyt fektetünk a munkatársak felkészültségének folyamatos fejlesztésére, új ismeretek elsajátítására, valamint a megismertek gyakorlatban történő alkalmazására.

Lehetőségeinkhez képest minden területen alkalmazzuk a számítógépet. Telephelyeink között informatikai hálózatot hoztunk létre, a számlák számítógépen készülnek, a főkönyvi könyvelés, az ehhez tartozó adóbevallások, a tárgyi eszközök és a készletek analitikus nyilvántartásai, a bérszámfejtés – munkaügy, tb-ügyintézés is számítógépen történik. Számítógépes feldolgozás alatt vannak a Jáki úti temető régi parcellakönyvei.

2011-ben vezettük be új szolgáltatásunkat – Magyarországon másodikként – az ingyenes temetői járatot. Az idősebbek és a mozgásukban korlátozottak számára is sokszor okozott problémát a temető távolabbi részeinek felkeresése, illetve búcsúztatások alkalmával a gyászmenet követése. A régióban cégünk nyújtott először ilyen jellegű szolgáltatást, az országban a Jáki úti temetőn kívül eddig csak Veszprémben működtettek elektromos kisautót. A temetői járatot a jövőben a mindenkor közzétett időintervallumban lehet igénybe venni.

Tervezzük, hogy az elhunytak végső nyughelyre szállítását is elektromos gyászkocsival végezzük, mivel a jármű szinte hangtalan, a kipufogógáz az elhunytat kísérőket nem zavarja, a jármű menettulajdonságai pedig lehetővé teszik a szállítást az eddig nehezen megközelíthető helyszínekre is.

A temetők működtetésében és a temetési szolgáltatások elvégzésében szerzett tapasztalatok alapján úgy látjuk, hogy egyre jobban előtérbe kerül az elhunytak hamvasztása. Ugyanakkor a Savaria urnafal nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, így a megnövekedett urnás temetési igények kielégítésére új urnaparcellát tervezünk nyitni, egyben terveink között szerepel a kor igényeinek megfelelő szóróparcella kialakítása.

– Milyen kihívásokkal kell számolnod a következő években, mint a kft. igazgatója?

– 2010-ben járt le Szombathely Megyei Jogú Város azon szerződése, amelyet két vállalkozással kötött parkfenntartási feladatok elvégzésére. Az önkormányzat úgy döntött, hogy nem írnak ki új pályázatot, hanem létrehoznak egy száz százalékban önkormányzati tulajdonban lévő saját vállalkozást erre a feladatra, melynek neve Szombathelyi Parkfenntartási és Temetkezési Kft. lett. Az újonnan alapított cég egyelőre csak parkfenntartással foglalkozik, de nevében szerepel a temetkezés szó is. Így ezen cég megalakulásával újabb konkurens jelenhet meg a kegyeleti szolgáltatások piacán.

Mivel a Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft.-nek Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával 2011. november 15-ig szól a szerződése a szombathelyi köztemetők üzemeltetésére, így elképzelhető, hogy ezt követően már a helyi önkormányzat cége fogja a temetők üzemeltetését ellátni, azaz nem kerül sor közbeszerzés kiírására. Amennyiben ez bekövetkezik, kénytelenek leszünk cégünk kegyeleti ágazatának működési stratégiáját átszervezni.

Tárgyalásokat folytatunk egyébként Jánosháza, Celldömölk, Sárvár és Bük települések önkormányzatával a települések temetőinek üzemeltetésére.

A megyei tulajdonú cégünk életében fontos változásokat hozhat az önkormányzati törvény átalakítása. Pontos információnk erről még nincs, de elképzelhető, hogy a megyei önkormányzatok szerepe megváltozik, így kérdésessé válik az is, hogy a jelenleg megyei tulajdonú cégek milyen hivatalhoz tartoznak a jövőben.

– Milyennek ítéled meg a szakma jövőjét? Miben kellene változni a szakmának? Mit vársz a törvénytől?

– Mint minden szolgáltató, úgy mi is tapasztaljuk a temetkezési szokások átalakulását. A koporsós és hamvasztásos temetkezés aránya néhány év alatt gyökeresen megváltozott.

Úgy gondolom, hogy ennek több összetevője lehet. Egyrészt a jelenlegi gazdasági helyzetben a drágább sírhelyek megváltása, a költségesebb, ugyanakkor emberközelibb szertartás a családok számára nehezebben megfizethető. Ezt mutatja az is, hogy egyre több a szociális temetés. Ezzel kapcsolatban is előnyös lenne, a jelenleg érvényes temetőkről és temetkezésről szóló törvény módosítása: a járulékfizetőknek szükség esetén az állam (TB) biztosítaná a szociális temetés árát, megadva a lehetőséget az elhunyt méltó búcsúztatására.

Másrészt a jelen korosztály szakított elődeink temetkezési hagyományaival, a felgyorsult életvitel miatt kevesebb időt szentelnek az elhunytakra való megemlékezésre.

Az elkövetkezendő időszakban tovább várható a koporsós temetkezési szertartások visszaesése, ami a kegyeleti tárgyak keresletében, forgalmazásában is átrendeződéshez vezet.

A fentiek miatt mi is kénytelenek leszünk a megváltozott körülményekhez igazodni, ezért is fontos számunkra egy szóróparcella valamint újabb urnaparcella létrehozása. A temetési szolgáltatók számára kegyeleti szempontból is fontos, hogy kellően szabályozva legyen az elhunytak hamvainak elhelyezése, nyilvántartása. Reméljük, hogy a leendő törvény megalkotásakor erre is kellő figyelmet fordít a jogalkotó, kiküszöbölve annak lehetőségét, hogy a hozzátartozók a hazavitt urnákat kidobják, jelzés, illetve nyilvántartásba vétel nélkül elássák.

Jelenleg a temetkezési szolgáltatást nyújtó tisztességesen, és az illegálisan működő szolgáltatók között nem egyenlőek a versenyfeltételek a hatósági ellenőrzés hiánya miatt. A jelenlegi törvény módosításával bízunk benne, hogy ezen problémák, egyenlőtlenségek is megszüntethetők lesznek.

Balogh Károly

Temetkezési asszisztens-képzés Kaposváron

A Somogy Temetkezési Kft. és a Profissimus Tanácsadó Iroda Kft. (akkreditált felnőttképző intézmény) sikeres pályázat után középvezetők részére szerveztek temetkezési asszisztensképzést Kaposváron.

A Somogy Temetkezési Kft. és a Profissimus Tanácsadó Iroda Kft. (akkreditált felnőtt képző intézmény) sikeres pályázat után középvezetők részére szerveztek temetkezési asszisztensképzést Kaposváron. A felkészítés megkezdése előtt a vizsgaszervező Profissimus Tanácsadó Iroda Kft. országos engedélyt kapott a temetkezési szakma számára meghatározó OKJ-s képzésekre: temetkezési szolgáltató, temetkezési asszisztens, temetői munkás. Ez azért fontos mert országos érvényű képzési engedéllyel ma csak a Profissimus Kft. rendelkezik Magyarországon. A munkahelymegőrzés érdekében 11 fő részére szervezett temetkezési asszisztensképzés 160 órában került lebonyolításra. Az előadók a képzés során: Angyal Eleonóra, Puskás Béla, Petrich Csaba volt. A felkészítés eredményességét bizonyítja, hogy a hallgatók a vizsgán 96% jeles eredménynyel feleltek meg.

A vizsgabizottság elnöke – a Belügyminisztérium megbízásából – Varga József a Hírös Temetkezési Kft. ügyvezetője volt, a Magyar Kereskedelmi és Ipar Kamara képviseletében Huszár Dezső a Somogy megyei kereskedelmi és iparkamara képviselője képviselte a szakmát. A Profissimus Tanácsadó Iroda Kft. 2010-ben kezdte meg az iskolarendszeren kívüli felnőttképzési tevékenységét. Az intézmény munkatársai több évtizedes tapasztalattal rendelkeznek a felnőttképzés területén. Partnereik számos államilag elismert OKJ-s, valamint program akkreditált képzés közül választhatnak. Tevékenységi területük az ország egész területét lefedi. Oktatóik megfelelnek a felnőttképzési törvény hatályos rendelkezéseinek. A képzéseik költsége a szakképzési hozzájárulás terhére elszámolható.

Puskás Béla

Thanatopraxis

Ritka dolog, hogy fejlett temetkezési kultúrával rendelkező országokból érkezzenek ide hozzánk Kelet-Európába olyan temetkezési vállalkozók látogatóba, akik igen magas szinten képviselik a mesterségüket, mivel nálunk a temetkezési kultúra még sok kívánnivalót hagy maga után.

– Comtet úr, ismerve ezt a kultúrák közötti eltérést mi volt a látogatásának a célja?

– Semmi szégyenkezni valójuk sincs a mesterségük szakmai színvonala miatt, és voltaképpen hízelgő, mikor „magas kulturális színvonalról" beszél nálunk. Egyszerűen csak arról van szó, hogy minden kultúra jelentős tanulságforrásnak számít, ezért mindig tanulhatunk egymástól.
Az önök szép országában tett munkalátogatásom kiválóan sikerült, részint szakmánkat behatóan ismerő Maleczki Péter úr magas szintű fordítói segítségének, ami jelentősen megkönnyítette a dolgomat, részint pedig az elsőrendű szakmai és emberi fogadtatásnak, amivel mindenütt találkoztam a látogatásom során.
Igaz persze, hogy önöknél Magyarországon a temetkezési szakma egészen más jogi környezetben van beágyazva, mint nálunk Franciaországban. Például önöknek egyszerre kell hatalmas temetőket igazgatniuk, ugyanakkor foglalkozniuk kell a temetkezési szertartásokkal és a hamvasztások lebonyolításával is, ezzel szemben nálunk egyedül az önkormányzatok igazgathatják a temetőket.

– Kérem mutassa be a vállalkozását.

– Feleségemmel 1979-ben alapítottuk meg a vállalkozásunkat, és már igen hamar, megértve a családok kérését, 1982-től, elnyertük a jogot arra, hogy egy elhunytlátogató termet alakíthassunk ki, azért hogy az elhunytak látogathatóvá váljanak. A látogatótermünk reggel 7-től egész este 23 óráig folyamatosan nyitva van.
Franciaországban a temetkezési szertartásra általában az elhalálozás után három nappal később kerül sor, amiből logikusan következik a család és a barátok igen gyakori látogatásai, ami óhatatlanul maga után vonja a higiéniai kezelés szükségességét és a látogatásra való felkészítést (amit mi thanatopraxiának nevezünk).
Majd 1989-ben, komoly erőfeszítések és utánajárás után, egy krematórium építésére is engedélyt kaptunk, amely most Franciaország egyedüli teljes egészében privát krematóriuma, és egy darabig az is fog maradni, mivel az erre vonatkozó törvény 1998-ban megváltozott. Ezeket a fejlesztéseket arra is kihasználtuk, hogy a látogatótermek kapacitását megnöveljük, azáltal hogy 6 látogatószalont építettünk még ki, amelyek száma ezáltal 9-re növekedett.
1982–ben tettem le a thanatopraxia mesterségbeli vizsgámat, ami által egy kiegészítő szolgáltatást tudunk nyújtani a családoknak, amit azok nagyra értékelnek, mivel hogy az ilyen irányú szolgáltatásra az igény szinte 90%, és maguk a családok fordulnak hozzánk azzal, hogy: „kérem tegyék őt széppé".

– Korábbi Franciaországi látogatásaim során megismerkedhettem a thanatopraxia elméletével és gyakorlatával. Kérem mutassa be a mesterségét és annak jelentőségét, kulturális kihatásait.

– A thanatopraxia lényegében abban áll, hogy az artériás rendszerbe egy konzerváló folyadékot juttatunk, azért hogy az átjárja a test összes szövetét. Ezt megelőzően természetesen el kell távolítani a test saját fiziológiás folyadékait ami, a helyén maradva, az oszlást és az elhunyt arcszínének változását váltja ki…
Ennek az igen gyakorivá vált eljárásnak köszönhetően a családok szabadon és időbeli korlátozások nélkül tudnak együtt maradni az elhunyttal a koporsó bezárása és a szeretett arc végleges eltűnése előtt.
A koporsó lezárása közvetlenül az egyházi vagy polgári szertartás előtt történik meg, ami lehetővé teszi, hogy a távoli családtagok is a helyszínre tudjanak érni és együtt tudjanak maradni az elhunyttal, sőt, meg is érinthessék..
A gyász egy igen rendkívüli pillanat mindenki életében, amit mindenki a maga módján él meg és nekünk, a szakmabelieknek mindent meg kell tennünk, hogy ez ezt a lélektani folyamatot a lehető legjobban megkönnyítsük az emberek számára. Ugyancsak ezt célozzák a testen elvégzett beavatkozások is, ami által az esetek nagy többségében az emberek kevésbé megrázó és kevésbé fájdalmas képet tudnak megőrizni az utolsó találkozásról.
A beavatkozások másik és nem csekély jelentősége a test teljes fertőtlenítése, amit a kezelésünk biztosít, és ami egészségügyi szempontból nagyságrendekkel könnyíti meg úgy a saját munkánkat, mint a test különböző elmozdításait és koporsóba helyezését.

– A temetkezési vállalkozók Franciaországban rendelkeznek-e egy olyan érdekvédelmi szervezettel ami akár helyi szinten, akár országos szinten érdekképviseleti szerepet tölt be?

– Franciaországba a temetkezési szertartásokat vagy az önkormányzatoknak vagy pedig a magánvállalkozóknak van joguk lebonyolítani. Az érdekek tehát jócskán eltérnek. Ráadásul a szakmánk részint a Belügyminisztériumtól, részint az Egészségügyi Minisztériumtól függ.
Létezik ugyanakkor több szakmai szövetség, tömörülés, illetve szakmai hálózat, amelyek szeretnének reprezentatív testületként szerepelni és mikor a minisztériumok a szakmára vonatkozóan egy határozatot akarnak megszövegezni,

konzultatív jelleggel megkeresik a szakmai tömörüléseket és kikérik azoknak a véleményét, de utána egyedül szövegezik meg a határozatot amihez utána igazodni kell.
Úgy ítélem meg, hogy a ránk vonatkozó törvényhozás sokat fejlődött az elmúlt években és professzionálisabbá tette a temetkezési vállalkozó mesterséget azáltal, hogy építési normákat szabott meg a látogatótermekre és a krematóriumokra vonatkozóan, de ugyanilyen módon új rendeletek jelentek meg például a halottszállító járművekre, vagy az alkalmazottak képzésének tekintetében is.

– Hogyan értékel, hogy a thanatopraxia mesterségét a temetkezési vállalkozói szakma keretei között űzzék és nem az egészségügyi intézetekbe?

– Ez egy jó kérdés amit most feltett, és elmondhatom, hogy a probléma már 1985 óta foglalkoztatott minket. Ebben az időben a képzési központok összeültek, hogy létrehozzanak a minisztériumok felé egy képviselői szervezetet és ezzel párhuzamosan kidolgoztunk egy oktatási protokollt ami magába foglalja az oktatott és elsajátítandó törzsanyagot és minden tantárgyra vonatkozó oktatási időt. Minden oktatási központban azonos elméleti oktatás és vizsgáztatás folyik vizsgabiztosok közreműködésével. Ha a jelöltnek sikerült letennie az elméleti vizsgát, utána gyakorlati oktatáson kell részt vennie, ezután pedig be lesz idézve egy szakmai felmérésre.
Amikor 1993-ban a szakminisztérium rendeletet hozott a kérdéses területen, elfogadta a képzési filozófiánkat és elértük azt, hogy országos diploma szentesítse a thanatopraxiával foglalkozni szándékozók tanulmányait. Egyébiránt ez az egyetlen temetkezési szakmával kapcsolatos diploma Franciaországban, és erre kifejezetten büszkék vagyunk.
Mindegyik képzési központ vagy iskola önállóan szervezi meg az oktatás folyamatát, egyedül a vizsgák lefolytatásában történt meg az egységesítés.
Csak ilyen módon és a különbségeink, továbbá egy bizonyos mértékű egymás közti konkurencia áthidalásával tudtuk azt elérni, azt az egységet, ami lehetővé tette számunkra, hogy a mesterség ne essen az orvosi gyakorlat keretei közé. Elmondhatom, hogy ez egy nagy szerencse úgy a mesterséget űzők, mint a gyászoló családok számára.

– Egy képzési központ vezetőjének minőségében lát-e arra lehetőséget, hogy ezt a gyakorlatot országunkban is be lehessen vezetni a francia tapasztalatok kamatoztatásával?

– Semmi sem lehetetlen. De…. úgy tűnik számomra, hogy szigorúan temetkezési szempontból pont az önök temetkezési kultúrája az egyik legnagyobb akadály. Mikor a temetőket és a krematóriumokat látogattam, nem láttam az elhunytak környezetében családtagokat, akik összegyűltek és elidőztek volna a közös halottjuk társaságában. Ugyanígy a hamvasztások is a családok távollétében történnek meg sokszor több nappal a haláleset után Mindezt úgy értékelem, mint a thanatopraxia elterjedésének jelentős korlátját, mivelhogy szükséges lenne az, hogy az elhunyt látogatható legyen és társaságában el lehessen időzni, különben mire szolgálnának a különböző kezelési eljárások.
Ezen kívül igen kevés az elhunytlátogató termek száma, ahol el lehet időzni.
Tehát, nagy utat kell megtenni, amit már most el kell kezdeni úgy, hogy fel kell venni a kapcsolatot a szakminisztériumokkal, a temetkezési szakmai testületekkel és bele kell vágni a közönségtájékoztatásba is.
Szívesen bocsátom rendelkezésükre személyes segítségemet, és ezt nyugodtan elmondhatom a szakmabéli barátaim nevében is, úgy az elméleti oktatási program kidolgozása, mint a Franciaországban lefolytatandó szakmai gyakorlatok megszervezése területén is, a legelső jelöltek képzésének és vizsgáztatásának vonatkozásában.
Ezután a thanatopraxiás mesterséget űzők maguk is oktatókká válnak a középkori segítési elv szerint: „továbbadom azt, amit megkaptam."

– Milyen információkkal és a temetkezési szakmát érintőlegesen milyen Magyarországon szerzett tapasztalattal tért haza ?

– Az önök országa igen gyorsan fejlődik olyan vállalkozó szellemű emberekkel, akik jobb helyet követelnek maguknak Európában. Jelentős a gazdasági kihívás, ami nagy energia és komoly pénzügyi befektetést igényel, de ez azt eredményezheti, hogy például igen komoly pozícióba kerüljenek a koporsó és az ahhoz tartozó bélések gyártása területén. Ez viszont csak akkor történhet meg, ha az üzemeik működési hatásfoka feljavul az ipari robotok bevonása és az egyes munkaterületek munkavédelmi és biztonsági fejlesztése által
Ugyanakkor a társadalmukban meg kell adni az elhunytaknak az őket megillető helyet azáltal, hogy elősegítik a gyászoló családok számára a látogatás lehetőségét. A településekhez közelebb eső látogatótermeket és krematóriumokat kell építeni és a látogatótermeknek kellemes környezetet kell biztosítania, de ez önöknek menni fog a szállodáik színvonala után ítélve…
A látogatásom során nagyra értékeltem a színvonalas szállodaiparukat, hasonlóképpen a változatos gasztronómiájukat úgy a tányérok, mint a poharak tartalmát illetően…
Összegezve nagyon hasznos és jó utazást tettem Magyarországon, amit szívesen megismétlek és önöket is szívesen várom Franciaországban.

Köszönöm:
Jean-Pierre COMTET

Szekrényes András

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadványban megjelenő hirdetések netto díjszabásai 2011. január 1-jétől

Borító hátlap:	130 000 Ft
Borító belső oldal	120 000 Ft
1/1 belső oldal	100 000 Ft
1/2 belső oldal	70 000 Ft
1/4 belső oldal	40 000 Ft
1/8 belső oldal	25 000 Ft
1+1 oldalas hirdetés	
OTEI-tagoknak	140 000 Ft

Hirdetésfelvétel:
magyartemetkezes@gmail.com

Hírek – események

Összeállította: Puskás Béla

Urnaelhelyezés Ausztriában

A nyugat-ausztriai tartomány, Vorarlberg parlamenti pártjai megállapodtak a temetkezési törvény módosításának elveiben. Érdekesség, hogy a hamuszórás ebben a tartományban továbbra is tiltott.
Ahhoz pedig, hogy az urnát otthon is el lehessen helyezni, nos, az elhunytnak erről még életében kell rendelkeznie. Urnás temetkezési szertartásra a jövőben lesz mód temetőn kívül is, de a feltételek igen szigorúak: Létre kell hozni egy úgynevezett „Privát urnahelyet", aminek legalább 50 urna elhelyezését kell biztosítani, legalább 30 évig kell üzemeltetni, és a nyilvánosság számára megközelíthetőnek és megtekinthetőnek kell lennie. Természetesen a létesítéshez szükség van a helyi önkormányzat engedélyére.

Mindezek mellett koporsós temetést továbbra is csak kizárólag temetőben lehet végezni.
A törvénymódosítást a parlamenti pártok az őszi ülésszakban szeretnék megszavazni.

Emlékjelek az út mentén

A figyelmetlenség, az alkoholfogyasztás, a gyorshajtás, az udvariatlanság, a közlekedési kultúra hiánya, valamint a vétlen áldozatok halálának helyszínén hazánkban is szokássá vált kereszteket, emlékköveket elhelyezni. A XX. század második felétől terjedő szokás összefügg a közúti balesetek számának ugrásszerű megemelkedésével, ami elsősorban annak tudható be, hogy sok nyugati márkájú személygépkocsi került az országba, amelyekkel, sokkal nagyobb sebességet lehet elérni, mint az addig országútjainkon közlekedő gépkocsikkal.
Az út menti sírjelekre korábban inkább az ideiglenesség volt a jellemző, amelyek néhány év múltán eltűntek. Manapság sokkal gyakoribb az állandó emlékek állítása.
Jelképes síroknak tekinthetjük ezeket az emlékhelyeket, melyeket a hozzátartozók, barátok többnyire halottak napján látogatnak. Napjainkban vált nyilvánvalóvá, hogy az emlékkövek, emlékjelek elhelyezése illegális, ráadásul balesetveszélyes és akadályozza a hóeltakarítást is. Az Állami Autópálya Kezelő (ÁAK) Zrt. minden, általa üzemeltetett autópályán az emlékezés lehetőségének biztosítása érdekében kialakított egy-egy kegyeleti helyet.
Tavaly ősz óta a cég már kérésre sem ad engedélyt emléktárgyak elhelyezésére az autópályák mentén. Az intézkedést követően összeszedték, és az autópályát üzemeltető cég telephelyeire vitték az emléktárgyakat, emlékköveket.

Az ecsenyi zsidó temető felújítása

Több száz éves zsidó sírokat mentettek meg. A több mint tíz évesmunka után a napokban készült el az ecsenyi zsidó temető felújítása. A ma még fellelhető több mint harminc sírt tettek ismét felismerhetővé. A fellelt sírkövek tanúsága szerint mintegy háromszázötven évvel ezelőtt temették el az első embert az ecsenyi zsidótemetőben. A sírkert olyan elhanyagolt állapotban volt, hogy szinte erdőt kellett irtani, hogy előtűnjenek a sírjelek. A területet bekerítették, majd mind a harminchét sírkövet letisztították, a neveket, a feliratokat újra festették. A sírkert rendbetételében részt vett a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ), a kaposvári Zsidó Hitközség, a Somogy Temetkezési Kft., az ecsenyi Német Kisebbségi Önkormányzat, Repa Imre professzor. A munkálatokat Máj Péter az ecsenyi Német Kisebbségi Önkormányzat elnöke irányította. A munkálatokra mintegy félmillió forint állt rendelkezésre.

Határokon átnyúló hadisírgondozás

„Közös Európában együtt emlékezünk" címmel nemzetközi tanácskozásra került sor 2011. szeptember 9-én, Székesfehérváron. Számos nemzetközi szervezet részvételével megtartott tanácskozást Görög István ezredes, a Honvédség és Társadalom Baráti Kör elnöke nyitotta meg majd Róth Péter, Székesfehérvár Megyei Jogú Város alpolgármestere köszöntötte a résztvevőket. A téma iránti fokozott érdeklődést jelzi a közel 30 nemzetközi és magyar hozzászólás. A rendezvény szervezője Németh István – Krajczáros Alapítvány kuratórium elnöke zárszavában hangsúlyozta, hogy változásra, változtatásra van szükség. A hadisíroknak nem elválasztani hanem összekötni kell hazánkat a közeli és távolabbi szomszédainkkal.
A tanácskozás végén a részt vevők az alábbi felhívást fogadták el:

Hadisírok, amelyek összekötnek bennünket

A XX. században két hatalmas háború söpört végig Európán. Ennek folyamodványaként a katonák és polgári személyek százezrei-milliói vesztették életüket. Vajon mennyiben őrizzük meg emlékeüket, képesek-e az egykori ellenfelek, ellenségek megbékélni a múlttal, és együtt idézni a hősi halottak emlékeit?

Minderre kereste a választ a Székesfehérváron megrendezésre került a „Közös Európában Együtt Emlékezünk" konferencia, amelynek résztvevői több országból érkeztek hozzánk, így: Csehországból, Lengyelországból, Németországból, Olaszországból, Romániából, Szlovákiából és Szlovéniából. A résztvevők mind egyetértettek abban, hogy a hősi halottaknak mindig és mindenhol kijár a tisztelet.

Ők voltak azok, akik a „Honért" a legtöbbet áldozták, az életüket adták érte. Az utódok feladata az ő sírhelyük rendben tartása, emlékük ápolása. A hadisírok áldozatainak emlékhelyének ápolása, fenntartása állami feladat, de ez csak akkor lehetséges, ha megfelelő társadalmi támogatottsággal bír.

A konferencia résztvevői azt a nemes célt vállalták magukra, hogy a társadalom minden polgára magáénak érezze a hadisírok gondozásának ügyét itt Európa közepén 2011-ben.

Román katonai emlékhely felújítása

Szegeden a Belvárosi temetőben a második világháborúban elesett magyar katonák sírjai mellett emlékmű áll a 3071 elesett honfitársunknak és más nemzetek fiainak. Külön emléktábla őrzi a 176 német, és emlékoszlop a 97 román katona emlékét.
Az 1956-os forradalom emlékét öt kopjafa őrzi. Az emlékművet és a körülötte lévő parkot 2000-ben újították fel.
A Szegedi Testamentum Kft., együttműködve a Román Főkonzulátussal, saját erőből az elmúlt hetekben felújította román emlékművet.
A megújult emlékhely szimbolikus, mert a román katonák sem voltak külön-külön sírokban eltemetve, hanem tömegsírban alusszák örök álmukat.
Az átadásra várhatóan a halottak napján kerül sor.

Kegyeleti konferencia

A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság 2011. november 11-én rendezi X. Országos Kegyeleti Konferenciáját a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Díszterében (1014 Budapest, Kapisztrán tér 2–4.) A nyitó előadást Hende Csaba honvédelmi miniszter tartja. Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

Beszámoló a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság tevékenységéről

A budapesti Kozma utcai zsidótemető 12-es parcellájában több mint háromszáz első világháborús hősi halott nyugszik. A zsidótemetőkben a síremlékek örök időkig megmaradnak, az enyészet azonban nem kíméli a sírokat.

Ez a parcella a rendkívüli módon elburjánzott növényzet miatt szinte megközelíthetetlen volt. Állampolgári kezdeményezést vállalt fel a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, amelynek eredményeként a honvédelmi tárcával közösen, július 5-én megkezdődtek a parcella felújítási munkálatai. A felújítás kapcsán tartott sajtótájékoztatón *Boross Péter*, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke, többek között elmondta: Fontos kötelesség azoknak a sírhelyeknek az őrzése, ahol jeles személyek nyugszanak, illetve azoknak a temetőknek a felkutatása, amelyek a nemzet kegyeletére méltó hősök földi maradványait őrzik. Hozzátette: Szinte alig maradt az országban első világháborús katonatemető, mert azokat 1945 után nem gondozták, a sírokat nem övezte tisztelet. Fontos emlékezni azokra, akik itt éltek e hazában, és amikor fegyverbe szólították őket, akkor nem tettek különbséget se vallás, se származás, se egyéni szempontok szerint, hanem teljesítették kötelességüket, és életüket adták a hazáért!

Foto: Deák-Kapusi

Hende Csaba honvédelmi miniszter bejelentette: A honvédség idén februárban alakult Ludovika zászlóaljának tisztjelöltjei önkéntes munkával megközelíthetővé teszik a sírokat. A sajtótájékoztató végén *Radnainé dr. Fogarasi Katalin*, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság főtitkára, felhívta a figyelmet a 12-es parcella kultúr-, had- és művészettörténeti jelentőségére. Elmondta: A sírkövek különlegesek, hiszen megtalálható rajtuk a koronás magyar címer, a „Magyar Hiszekegy" vagy a „Pro patria", illetve a „Nem, nem soha" felirat is, amelyek békésen megférnek az első világháborúban hősi halált halt zsidó származású katonák héberül felvésett nevével. A HM, a bizottság és a Mazsihisz bízik benne, hogy a megkezdett felújítási munkákat jövőre követheti a méltó, új hősi parcella kialakítása.

A Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatósága, Mohács Város Önkormányzata és a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, a mohácsi csata 485. évfordulóján rendezte a Mohácsi Történelmi Emlékhely új kilátó és kiállítókupolájának megnyitóját. Az eseményen részt vett többek között *dr. Schmitt Pál* köztársasági elnök képviseletében *Szegő László* dandártábornok, főhadsegéd; *dr. Kövér László,* az Országgyűlés elnöke; Szekó József, országgyűlési képviselő, Mohács polgármestere; *dr. Boross Péter,* a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke.

Az eseménynek külön jelentőséget adott, hogy a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság és a kulturális tárca által közösen elkészített emlékhely törvénytervezetében a mohácsi emlékhely is szerepel a kilenc javasolt nemzeti emlékhely között. A kormány az őszi törvénykezési időszakban fogja tárgyalni a jogszabályt.

A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, valamint a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság közösen szervezett megemlékezést a II. világháború befejeződésének 66. évfordulója alkalmából szeptember 2-án a Fiumei úti temetőben. A II. világháborúban életüket vesztett magyarok emlékére állított emlékműnél *Szakály Sándor* történész, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság tagja köszöntőjében kiemelte: A háború minden áldozatára emlékezni kell, nem azt kell nézni, hogy ki melyik oldalon állt, hanem azt, hogy megszakadt egy emberi élet. *Lomnici Zoltán* az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke beszédében felhívta a figyelmet arra, hogy az áldozatok emléke az emberi jogok fokozott tiszteletére kötelez bennünket. A háborúban meghalt katonák, a holokauszt áldozatai, a németek ellen harcoló antifasiszták, és a bombázásokban meghalt civilek halála akkor nyer értelmet, ha az emberek levonják a világháború tanulságait, és mindent megtesznek azért, hogy a béke ne csak átmeneti legyen.

Czégé Marietta Anikó
Fotó: Deák–Kapusi

FAIR NANDO

INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR CEMETERIES

Biztonsági sírzsalu

Halotthűtő

Urnatartók

A **FairNando Kegyeleti Kft.** legfőbb célja a hazai temetkezési szektor legmagasabb szintű kiszolgálalása kiváló minőségű kegyeleti termékekkel, technológiákkal és kiegészítő eszközökkel. Az értékesítési tevékenység szakmai támogatással társul. A temetőüzemeltetés, valamint temetkezési szolgáltatás termékei és technológiái magyarországi gyártók kivitelezésében.

Témakörök

Halott kezelés eszközei | Halottszállítási eszközök | Ravatalozás eszközei | Sírásás, temetés eszközei | Hamvasztás eszközei | Temetkezési kellékek | Ruházat

FairNando Kegyeleti Kft.

H-4254 Nyiradony, Debreceni út 102.

info@fair-nando.hu | www.fair-nando.hu

Mobil: +36 30 627 3312

FAIR NANDO

INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR CEMETERIES

Új lendületben a FairNando

Az utóbbi időkben keveset lehetett hallani a FairNando Bt.-ről, utoljára akkor, amikor a Karsol Kft. megvette a cég üzletrészeit, és ezzel a Fairnando Bt. tulajdonképp beolvadt a Karsol Kft.-be. Van-e élet a cégben, mivel foglalkozik mostanában a cég egykori frontembere, Novák Nándor, a Magyar Temetkezési Kellékgyártók Egyesülete alapító tagja?

– Első kérdésünk adott, dolgozol-e még a szakmában?

– Egy ideig úgy gondoltam, hogy miután a Karsol Kft. megvásárolta az üzletrészemet, meg fog szűnni a pozícióm, már ami a piaci szerepvállalásomat illeti. Aztán a Karsol Kft. tulajdonosai meghívtak egy tárgyalásra, és ajánlatot tettek, volna-e kedvem tovább vezetni a céget, de a kegyeleti piac egy teljesen új területén, ahol az eddigitől eltérő módon kell majd bizonyítanom.

– Melyik területet értették ez alatt?

– Az köztudott, hogy a Karsol Kft. a temetkezési kellékek piacán, és azon belül a koporsógyártás és értékesítés területén végzi tevékenységét. A munkájuk során sok partnertől és ügyféltől hallották azt, hogy a temetőüzemeltetési és a temetkezési szolgáltatási tevékenységeik végzése során számos olyan problémájuk van, amelyekre egyáltalán nem, vagy csak nagyon nagy költségráfordítással tudnak megoldást találni, s azt látják, hogy a kiszolgálóterület kész, más országokból átvett „megoldásokat" kínál, amelyek vagy csak részben jelentenek megoldást, vagy megfizethetetlenek. A Karsol Kft. célul tűzte ki, hogy a FairNando Bt.-n keresztül ezekre a problémákra megoldást kell kínálni, s lehetőleg elérhető áron.

– Milyen problémákról beszélsz?

– Ma, Magyarországon a temetkezési kellékek piacát a hazai gyártók uralják. Koporsóban, urnakoporsóban, fa- és kerámia, urnákban, s textíliában már fel tudjuk venni a versenyt a külföldi gyártókkal, sőt bizton állíthatom, hogy meg is előzzük őket. Viszont a temetkezési kiegészítők és technológiák piacán teljes mértékben a külföldi gyártókra hagyatkozunk, s ezáltal nehéz helyzetbe hozzuk a hazai szakma résztvevőit. Ezek a külföldi termékek az adott ország kultúrájára, illetve az ottani jogszabályok teljesítésére vannak specializálva, s ez több esetben nem egyezik a hazai viszonyokkal. Továbbá tudjuk, hogy az árak is másként alakulnak, azaz magasabbak a nyugati államokban, mint hazánkban.

– Milyen megoldást tud kínálni a FairNando Bt.?

– Ma Magyarországon meg van az a termelőszektor, amely prémiumminőségben és elérhető áron tudja produkálni a szakma számára azokat a termékeket, amelyek a hazai szakma elvárásainak megfelelnek. Célul tűztük ki, hogy olyan rendszert építünk ki, amely innovatív és elérhető árú hazai termékeket és technológiákat kínál, s támogató szolgáltatásaival segíti a szakma résztvevőit. Véleményünk szerint, ezekkel elérhető a szakmai színvonal növelése, valamint a munka- és egészségvédelem területén tapasztalható alacsony színvonal emelése.

– Mikorra időzítitek az új tartalommal a piaci megjelenést?

– Az elmúlt félévben már megkezdtük a tudatos felkészülést, amely során számos temetkezési szakemberrel és céggel egyeztettünk, s gyűjtöttük a megoldásra váró problémákat. A Magyar Temetkezés szaklap mostani számában már megjelentünk egy egész oldalas hirdetéssel, amely az új arculat jegyében készült el, s már az új termékeinkből kiemeltünk néhányat. Rövid időn belül elkészül az új honlapunk, ami – a folyamatos termékfejlesztéseinknek köszönhetően – mindenki számára tud majd új információval szolgálni.

Köszönjük, hogy szakítottál ránk időt a sok elfoglaltságod között, és sok sikert kívánunk a munkádhoz, és kívánjuk, hogy az elképzeléseitek valósuljanak meg!

Varga József

E&P 20

Egy cég 20 éves története

A kecskeméti székhelyű „E&P" Kft. 1991-ben alakult meg. A cég alapítója *Erdélyi György,* aki a mai napig sikeresen vezeti ezt a vállalkozást. Nagy segítségére van ebben édesapja *Erdélyi Sándor,* aki előrehaladott kora ellenére, fiatalokat megszégyenítő energiával és lelkesedéssel áll helyt a mindennapi gondok és problémák megoldásában.
A kft. telephelye Kecskeméten van, ahol az 500 m^2 területen a cég által forgalmazott közel 120 fajta koporsóból lehet válogatni.
A kft. elsődleges tevékenységi köre a temetkezési és kegyeleti kellékek forgalmazása.
Az „E&P" Kft. igyekezett olyan széles termék-skálát kialakítani, amely ki tudja elégíteni a vásárlók igényeit. A kitűzött célok elérése érdekében a kft. jelen van szinte minden szakkiállításon Magyarország és Szerbia területén.
Az „E&P" Kft. kínálatában a magyar termékek mellett, jelen vannak Szlovénia, Horvátország, Bosznia és Hercegovina, Szerbia, Románia, Csehország, Szlovákia és Lengyelország területéről importált termékek is. Az utóbbi években kialakult éles verseny a temetkezési kellékek piacán arra ösztönözte a kft. vezetését, hogy bővítse a cég tevékenységi körét. Ebből a megfontolásból kerültek be a kínálatba a gránit sírés kriptaburkolatok, valamint emlékkövek, melyek már megjelentek a magyarországi piacon is. Ezeket a gránittermékeket a szabadkai székhelyű „EV-PRO" kőfaragó részlege készíti, lelkiismeretes munkával, a megrendelők igényeinek figyelembevételével.
A cég vezetése a 20 éves évforduló alkalmából találkozót szervezett – a Kecskemét melletti Varga tanyán – üzleti partnerei számára. A látványos lovasbemutatót is magába foglaló találkozón *Puskás Béla,* az OTEI alelnöke, a Somogy Temetkezési Kft. igazgatója köszöntötte a résztvevőket.

Puskás Béla

A zirci temető

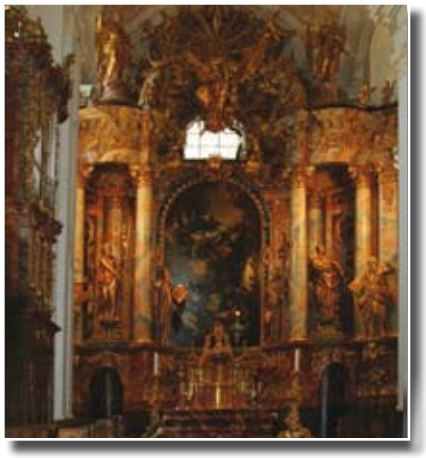

1098-ban a molesme-i bencés apátságból elindult szerzetesek megalapították cistercium monostorát, mely néhány évtized múlva kidolgozta az apátságok új alkotmányát a Carta Charitatist.

Szent Bernát apát Szent Benedek Regulájának szellemében megvalósította az imádság, a munka, a lelki művelődés egyensúlyát az egyszerűség, a csend és a magány légkörében. 1500 körül 740 férfi és 670 női apátsága volt a rendnek. A reformáció és a francia forradalom, valamint a XIX. századi szekularizáció után csak a töredéke maradt a rendnek.

A régi mezőgazdasági és kézműipari munkákat felváltotta a tanítói és lelkipásztori tevékenység. A rend ma 900 férfi és ugyanannyi nőtagot számlál.

Magyarországon az első ciszterci apátság 1142-ben Cikárdon, a mai Bátaszék helyén létesült.

III. Béla király 1182-ben alapította a zZirci apátságot és még mellette négy apátsággal gazdagította a rendet (Szentgotthárd, Pilis, Pásztó, Egres).

A török időkben (XV–XVI. sz.) mind a 18 ciszterci kolostor elpusztult. A törökök kiűzése után a külföldi ciszterciek visszaszerezték a zirci, pásztói és szentgotthárdi apátságokat és azok birtokait.

A pásztóiak Egerbe költözve 1776-tól az elárvult jezsuita gimnáziumban vállalnak oktatást. 1814-ben a zirciek átvették a székesfehérvári és pécsi gimnáziumban az oktatást. Majd a bajai gimnázium átvétele és a budai alapítása következett. Így vált a legfontosabb munkaterületükké a középiskolai oktatás.

A zirci apátságot a sziléziai Heinrichauból jött szerzetesek élesztették újra, új monostort és templomot építettek a régi falak anyagának felhasználásával. A templomból csak egy oszlop alsó részét hagyták meg emlékként és Szent Imre szobrát helyezték el rajta.

1912–13-ban feltárták a középkori apátság alapjait, aztán nem folytak tovább a munkálatok a történelem viharai miatt. A romok konzerválása és látogathatóvá tétele 2007-ben történt meg.

Marján Tibor

Magas talajvíz állású temetőkben végezhető hagyományos koporsós temetés?!

A címben felvetett kérdés nem véletlen, s azt gondolom, hogy a legtöbb temetkezési szakember számára a válasz egyértelmű! Viszont vannak olyan „szakemberek???", akik számára ez nem egyértelmű!

Sokat gondolkoztam azon, hogy foglalkozzam-e a témával, és írjam-e le a gondolataimat, mert ugye a szakmai elhivatottságom azt mondja, hogy igenis tessék leírni, míg az énem egy másik része hevesen tiltakozik ez ellen, s azt suttogja, hogy „Minek neked több ellenség?", „Na akarj magadnak rosszat!". Viszont azt gondolom, hogy az OTEI elnökségi tagjaként, s a hazai temetkezési szakemberképzés egyik gyakorlati oktatójaként teljesen hiteltelenné válnék, ha elmennék a téma mellett, hiszen mindenegyes gyakorlaton a szakmai tisztességet, és a jogkövető magatartást sulykolom a hallgatók fejébe!

Mit is mond ki a jogszabály **(145/1999. (X. 1.) korm. rendelet a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról)?**

„11. § (3) A sírgödör mélysége 2,5 méter mélységben, vagy annál mélyebben található talajvízszint esetén 2 méter. Koporsós rátemetés esetén úgy kell mélyíteni, hogy a felülre kerülő koporsó aljzata legalább 1,6 méter mélységbe kerüljön. A rátemetés feltételeit a nyilvántartó könyvbe be kell jegyezni. A sírgödröt az üzemeltető hozzájárulásával természetes – a talajban lebomló – anyaggal burkolni lehet.

(7) **Azon a temetési helyen, ahol a talajvíz a talajszinttől számított legfeljebb 2 méterig emelkedik, a sírgödör mélysége a talajvízszint felett 0,4 méter, de legalább 1,6 méter.** Az ilyen sírhelyre rátemetés csak akkor végezhető, ha

a) az első betemetés óta legalább tíz év eltelt,

b) a talajvíz szintjét havi rendszerességgel mérik, és a mért adatok folyamatos nyilvántartásáról az üzemeltető gondoskodik, és

c) a rátemetés előtt az első betemetéskor elhelyezett koporsót a talajvíz szintjének csökkenését követően legalább 2 méteres sírgödör mélységbe helyezik.

(8) **Nem végezhető koporsós temetés azon a temetési helyen, ahol a talajvíz a talajszint alatti 2 métert eléri. A temetési tilalmat a nyilvántartó könyvbe be kell jegyezni."**

A jogszabály hivatkozott szakaszait olvasva ismét felteszem a kérdést: **„Magas talajvízállású temetőkben végezhető koporsós temetés?!"** (Ebben az esetben a hagyományos koporsós temetés alatt földbe temetést értek, mivel a koporsófülkébe és kriptába temetésre további egyéb szabályok vonatkoznak.)

A kérdésre a válasz az én felfogásom szerint egyértelmű: **NEM!**

Sajnos ezt nem minden „szakember???" és nem minden település gondolja így. Az országnak egyes részein évek óta komoly gondot jelent a temetőkben kialakult magas talajvízszint. Sok temetkezési vállalkozás gazdasági eredményességét, működését nehezíti, sőt veszélyezteti ez az állapot. Nem feledkezhetünk meg az önkormányzatokról sem, akiknek egy ilyen helyzetben el kell viselniük a lakosságuk indulatát is, mert a gyászolók egy része – teljesen érthető módon – nehezen fogadja el, hogy koporsós temetés helyett hamvasztásos temetésre van csak lehetőség.

Az előzőekben leírtak óriási terhet jelentenek mind az érintett temetkezési vállalkozás, mind az érintett önkormányzat számára. A nagy nyomás miatt előfordul, hogy valamelyik fél megpróbálkozik az út másik oldalára áttérni, de normális esetben a másik fél a jogszabály göröngyös útjára azonnal visszatereli az „eltévedt bárányt", azaz vagy az önkormányzat inti meg a temetkezési vállalkozást, hogy nem végezhet koporsós földbe temetést, vagy a temetkezési vállalkozó tagadja meg az önkormányzat azon kezdeményezését, hogy temessen koporsósan.

Sajnos vannak esetek, amikor a temetkezési vállalkozás törvénysértő tevékenységére az önkormányzat nem reagál – mert vagy nem akar, vagy a szakmai felkészültség és kellő jogértelmezés hiányában, asszisztál a jogsértésekhez.

Személyes tanúja voltam egy temetésnek, ahol a magas talajvízszint miatt **1,0 méter mélységű (!!!)** sírgödörbe végezték el a koporsós földbe temetést, s mint kiderült ez nem egyedi eset, mivel a temetőüzemeltető rendszeresen alkalmazza a koporsós földbe temetés ezen törvénysértő (vagy általa szabadalmaztatott???) módját. A temetésen látottak komoly aggodalmat és mélységes felháborodást váltottak ki belőlem. Mint kiderült, az érintett településen egy másik temetkezési vállalkozó kivizsgálást kezdeményezett ez ügyben a jegyzőnél, aki elutasította a kérelmet.

Sajnos az igazságérzetem azóta sem hagy nyugodni, s az általam látottak komoly kérdéseket vettetek fel bennem.

Miként lehetséges az, hogy egy temetkezési vállalkozás figyelmen kívül hagyhatja az 1999. évi XLIII. törvényben és a 145/1999. (X. 1.) korm. rendeletben rögzített jogszabályokat.

Miként lehetséges, hogy egy magas talajvízállású temetőben a közegészségügyi szempontokat teljesen figyelmen kívül hagyva koporsós temetéseket végezzenek?

Miként lehetséges az, hogy az érintett település jegyzője a folyamatos törvény- és kegyeletsértések ellenére nem tesz eleget a jogszabály rögzítette kötelezettségének?

Reményeim szerint a kötelező kamarai tagság (2012) nagy valószínűséggel ellenőrizhetőbbé, áttekinthetőbbé teszi a temetkezési szolgáltatási tevékenységet, s lehetőség lesz a törvénysértő vállalkozások kiszűrésére, működési engedélyük visszavonására. Mert a törvénysértésnek ez a módja sem tűnik el, és nem veszíti el hatályát, s a sírhelyben nyugvó kiexhumálásáig, illetve a porladási idő lejártáig bármikor bizonyítható a törvénysértés.

Remélem eljön ez az idő!

Jurácsik Zoltán

Üzenet a múltból

A jászberényi kriptaleletek a tudomány szolgálatában

A jászberényi Nagyboldogasszony templom kriptáját 1782. július 28-án nyitották meg, ekkor szentelte fel gróf Eszterházy Károly püspök. Ezt követően ide temetkeztek a város jeles polgárai, s a közéletben jelentős szerepet játszó személyek (jászkapitányok, papok, orvosok, táblabírók, jegyzők) és családtagjaik. A kriptában közel száz kriptafülkét alakítottak ki. A betemetés után fatáblákra festették, később pedig vörös márványtáblára vésték az ott nyugvó személy nevét. A kripta napjainkban is működik, a régi kriptafülkék közül azonban mintegy negyvenötöt semmilyen tábla nem jelölt már, így a katolikus egyház engedélyével 2007. február 12-én megkezdődött a jeltelen kriptafülkék szakszerű feltárása, amelyet a Jász Múzeum szervezésében *dr. Selmeczi László* régész (Budapest), *dr. Szabó Géza* régész (Szekszárd), *Papp Ildikó* antropológus (Budapest), *Brennert Zsolt* antropológus (Budapest), *Hortiné dr. Bathó Edit* etnográfus és Bugyi Gábor művelődésszervező végzett. A munkában kezdettől fogva partnerként segédkeztek a jászberényi lusta temetkezési Szolgáltatás és a Selena Kft. dolgozói, *Nagy Gábor* igazgató irányításával.

A kriptafülkék feltárása során rendkívül értékes 18–19. századi leletanyag került napvilágra.

Különösen érdekesek voltak a festett, illetve gömbölyű fejű vas-, illetve fehér porcelánszögekkel kivert koporsók, amelyeken olvashatók voltak a nevek, ennek köszönhetően azonosítani lehetett az elhunyt személyt, sőt a halotti anyakönyvvel összevetve, még bővebb információk birtokába is juthattunk.

A kriptában mérhető magas páratartalom sajnálatos módon a csontokat teljesen szétporlasztotta, csupán nagyon kevés épnek nevezhető csont maradt fenn. Ugyanakkor elfogadható állapotban kerültek elő a különböző ruhadarabok, textíliák. A feltárt koporsókból elsősorban jelentős néprajzi anyag, főként textília került napvilágra, amely rendkívül fontos információkkal szolgál Jászberény 18–19. századi polgári viseletét illetően. A ruhadarabok közül különösen értékesek a csipkével borított fátyolfőkötők, a selyemből, taftból készült, különleges szabású halóruhák, halotti ruhák, a vállkendők, ruhagallérok és kötények.

A férfiruhák közül jóval kevesebb maradt épségben. Aránylag jó állapotban maradt meg nemes Bartsik József Jászkun Kerületi főügyész, nádori táblabíró zsinóros posztódolmánya, nadrágja és nyakravalója.

Egyes ruhadaraboknál tökéletesen megfigyelhető a rafinált szabásminta, öltéstechnika és a díszítési mód is. Viseleti kuriózumnak számít a 18 éves korában, villámcsapás miatt 1794-ben elhunyt Kállai István koporsójában talált széles karimájú, magas tetejű posztókalap, ami szinte teljesen épen került elő. Különösen nagy számban maradtak meg lábbelik is: bőrcipők, steklis sarkú, rancos csizmák, selyem papucsok.

Bizonyos jelenségek révén megismerhettük a régi temetkezési szokásokat is: például a már korábban említett ifj. Kállai Istvánt vőlegényként temették el. Jól mutatta ezt a fejére helyezett rozmaringkoszorú és a kezében lévő rozmaringág. Szinte minden koporsóban fennmaradt állkötő és a lábat összekötő selyemszalag. Két koporsóban is találtunk ürömfüvet. Az 1788-ban elhunyt Valner Katalinnak a szoknyájára terítették az ürömcsokrot, míg Bartsik József nádori táblabírónak a feje alá helyezték. Minden koporsóban találtunk imakönyvet, amelyek 1842-ig kivétel nélkül kinyitva kerültek az elhunyt ölébe. Mivel az imakönyveknek csak a borítója és a csatja maradt meg épségben, így nem lehet tudni, hogy egy bizonyos oldalon voltak-e kinyitva, vagy pedig mindegyik másik imádságnál. Különösen nagy változatosságot mutattak a kezekre kulcsolt olvasók is. A legtöbbjük faragott faszemekből készült, de volt közöttük egy kuriózumnak számító darab is. Az 1795-ben elhunyt Márhoffer Eleonóra olvasóján a tizedeket csontból faragott kéz- és lábfejek választották el, a végén a keresztnél pedig, egy aprócska kulcs függött.

2007. második felében önkormányzati, minisztériumi és pályázati támogatással elkezdődött a kriptaleletek restaurálása és 2010-ben fejeződött be. Sajnos, az idő múlásával a kriptaleletek nagyobb része olyan állapotba került, hogy csupán töredéke alkalmas a megmentésre. Legnagyobb örömünkre azonban restaurálásra került két festett koporsó, egy porcelángyöngyökkel kivert koporsófedél, egy festett kriptatakaró tábla, nemes Bartsik József zsinóros posztóöltözete, nemes Bartsik Józsefné Nagy Győri Julianna halotti ruhája, nemes Dósa Józsefné Fehér Erzsébet halotti ruhája és pelerinje, Mizsei Klára és Molnár Anna főkötője, egy hegyes orrú bőrpapucs, valamint Kállai István posztókalapja.

A jászberényi kripta leleteinek legfőbb jelentősége abban rejlik, hogy nagyon ritkán adódik lehetőség 18–19. századi feltárásokra. Hiszen ez az időszak már nem kimondottan a hagyományos régészet idősávjába tartozik, hanem az újkori régészet és a történeti néprajz területét öleli fel. A néprajz szempontjából pedig azért is különösen fontos, mert bizonyos tárgyak csak levéltári forrásokból ismertek (pl. halóruha, fátyolfőkötő, halotti kapca stb.), e feltárás során azonban tárgyi formában is megszemlélhetők és megvizsgálhatók voltak.

Az restaurált tárgyakat 2011. június 16-tól az Üzenet a múltból címmel rendezett időszaki kiállításon tekinthetik meg az érdeklődők Jászberényben, a Jász Múzeumban.

Hortiné dr. Bathó Edit
múzeumigazgató

BÉCS-ben jártunk dr. Habsburg Ottó trónörökös temetésén

2011. július 16-án a Szent István Székesegyházban történt ravatalozás és gyászmise után a Habsburg-család hagyományos temetkezési helyén, a kapucinusok templomának kriptájában helyezték végső nyugalomra a július 4-én, hajnalban, 98 éves korában bajorországi otthonában elhunyt Habsburg Ottó földi maradványait. Ezt megelőzően már július 13-án a máriacelli bazilikában felravatalozták és elbúcsúztatták koporsóját a tavaly elhunyt feleségével Regina Habsburgéval együtt.

A szombaton történt temetés alkalmával 15 órától a grazi katolikus püspök celebrált gyászmisét az elhunyt lelki üdvéért, amely majd 17 óráig tartott. Ezután indult el az ORF-2 TV Társaság által végig közvetített a több, mint egy kilométer hosszúságú gyászmenet a kapucinus templomig, amely 1633 óta a Habsburg-család temetkezési helyéül szolgál, és csaknem 150 sírhelyet tartalmaz.

A székesegyházban elhangzott gyászbeszéd, valamint az írott és elektronikus médiákban megjelent megemlékezések hosszan méltatták az elhunyt emberi és politikusi kvalitásait. Habsburg Ottó német, osztrák és magyar állampolgár is volt, s hat nyelven beszélt. 1979-től 1999-ig a bajorországi Keresztényszociális Unió képviselőjeként vett részt az Európai Parlament munkájában. A húsz évig tartó tevékenysége során gyakran kiállt a kelet-európai országok érdekeiért és a kisebbségi jogokért. Az elhunytat hét gyermeke Károly, György, Andrea, Mónika, Michaela, Gabriela és Walburga, valamint 22 unokája és két dédunokája gyászolja. Gyászolják őt közelebbi és távolabbi rokonai s a kiterjedt családi kapcsolatok folytán számos európai ország uralkodócsaládjának tagjai is.
Még az időjárás is kellemes, enyhe meleggel adózott az elhunyt emlékének.
Reggel 9 óra körül indultunk a Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetség egy csoportjával, köztük *Holecz Zoltánnal* az ismert salgótarjáni temetkezési vállalkozóval és egyes magyarországi hagyományőrző egyesületek képviselőivel Budapestről és röviddel 11 óra után érkeztünk Bécsbe a Szent István Székesegyház közelébe. Ekkorra a protokoll szerint meghívott vendégek részére fenntartott helyek már kordonnal voltak lezárva. A BESTATTUNG-WIEN és WIENERVEREIN társaságok képviselői megengedték, hogy átöltözés céljából bejussunk az erre kijelölt helyre, ahol Holecz Zoltán kollégánk beöltözött az 1910-es évekből mintázott K. und K. gyászegyenruhájába. Ettől kezdve a ruházat egyedisége megnyitotta az utat a gyászmenetben való részvételre, mégpedig az elhunyt koporsójának közvetlen közelébe, a mellékelt fotók és a tv-felvételek tanúsítása szerint.

Hosszú várakozás után sorra érkeztek a VIP-vendégek rendőrségi motorosok felvezetésével az előre meghatározott protokoll-lista szerint.
A család részéről Habsburg Mihály főherceg üdvözölte a gépkocsikból kiszálló koronás főket, mint János Károly spanyol királyt és feleségét, a svéd királyt és feleségét, a brit uralkodócsaládot képviselő Fülöp herceget, a luxemburgi, és a liechtensteini nagyherceget, számtalan Európában ismert hercegi, grófi, bárói családok képviselőit. Részt vett a gyászmisén az osztrák köztár-

Várakozóban a gyászmenethez

Magyar hagyományőrzők

sasági elnök és miniszterelnök is. Hazánkat *Semjén Zsolt* miniszterelnök helyettes úr képviselte, akivel sikerült néhány mondat erejéig beszélnünk. Az Európai Parlamentet Jerzy Buzek elnök úr, a Horvát Köztársaságot Jadranka Kosor miniszterelnök asszony, Csehországot Karl Schwarzenberg külügyminiszter, míg Grúziát a meghívottak sorát lezáró Mihail Szakasvili elnök úr képviselte.

Akár több száz fő is lehetett az egykori Osztrák–Magyar Monarchia területéről érkezett díszruhát és korabeli egyenruhát viselő katonai hagyományőrző egyesületek és lovagrendek képviselői.

A gyászmise végeztével előbb az osztrák hadsereg díszszázada, majd a különböző hagyományőrző katonai és polgári egyesületek képviselői rendeződtek zárt alakzatokba. Az elhunyt koporsóját a Habsburg-család fekete-sárga sávos zászlajával letakarva, a BESTATTUNG-WIEN (Bécsi Temetkezési Intézet) által biztosított kézi mozgatású gyászkocsin a közvetlen családtagok és a gyászoló tömeg kísérték, Bécs belvárosán át a kapucinusok templomáig. A templomhoz érve kezdődött a szokásos un. „kopogtatási ceremónia". Egy, a kopogtatást végző ismert személyiség a kezében lévő eszközzel kopogtatott a templom ajtaján. A bent lévő kapucinus atya megkérdezte: „Ki kér bebocsájtást?" Először az elhunyt trónörökösi címeit, majd másodszor politikusi tisztségeit sorolták fel. Erre belülről mindkétszer azt válaszolták, hogy „Nem ismerjük őt." Csak a harmadszori kopogtatás után nyílt ki a kapu, amikor az újabb „Ki kér bebocsájtást?" kérdésre az volt a válasz, hogy „Ottó egy halandó, bűnös ember." Ezután a legszűkebb család képviselői jelenlétében helyezték el a koporsót a befogadó szarkofágba.

Ugyancsak itt helyezték el Habsburg Ottó korábban elhunyt édesanyja Zita királyné, valamint felesége Regina Habsburg koporsóját is. Ezzel a kapucinus kripta gyakorlatilag megtelt.

Itt jegyzem meg végezetül, hogy az utolsó osztrák császárt és magyar királyt IV. Károlyt 1922-ben Madeira szigetén temették el és jelenleg is ott nyugszik.

A temetésről szóló tv-tudósítás megtekinthető: www.youtube.com/Abschied von Otto Habsburg

Janó József

Mint ha szőnyegbombázás lett volna…

A Nagykőrösi Református Temetőn végigpusztított a vihar.

Mint ha szőnyegbombázás lett volna, úgy nézett ki az elvonuló vihar után a Nagykőrösi Református Temető 2011. július 20. napján. A vihar elképesztő pusztítást végzett. Megdöbbentő volt a látvány. Ugyanúgy pusztított az erdős részeken, mint az utak mentén és a sírok között egyaránt. A 80-100 cm átmérőjű élő fákat is tövestül tépte ki a szél, egy négyzetméter terület sem maradt épen a temetőben.

Miután felocsúdtunk a pusztítás láttán, haladéktalanul megkezdtük a balesetvédelmi, kárelhárítási munkálatokat. Első lépésben értesítettük a katasztrófavédelmet, a rendőrséget, a tűzoltóságot és a polgármesteri hivatalt. A rendőrség munkatársai nyomban a helyszínre érkeztek és segítettek a temető előtti közterületek megtakarításában, hogy a bejáratok megközelíthetőek legyenek. *Szabó Gábor* lelkészelnök úrral folyamatosan egyeztettünk és meghatároztuk a munkálatok menetét. Első cél az utak megtakarítása volt és annak biztosítása, hogy a parcellákhoz szabadon el lehessen jutni. A temetőt lezártuk, amíg a balesetvédelmi munkálatokat el nem végeztük.

A SZIGÜ cégcsoport munkatársai közül 12 főt irányítottunk át más területekről Nagykőrösre. Ennek megfelelően naponta egy 15 fős kárelhárító csoport fáradozott azon, hogy helyreálljon a rend a temetőben és meg lehessen közelíteni a sírokat. A vihart követő 3. napon már temetést tudtunk tartani a célirányos munkálatoknak köszönhetően, és összességében 2090 munkaórát dolgoztak a kárelhárító csoport tagjai a temető megtisztítása érdekében. Minden nap végén újabb út és parcella vált átjárhatóvá, de szomorú volt látni, ahogy a százéves fák helyét átvették a fairtásokról jól ismert farakások.

Köszönettel tartozunk a lakosság megértéséért, hiszen türelemmel és belátással találkoztunk a részükről. Amint megnyitottuk a parcellákat, a családok maguk is segítséget nyújtottak a munkálatokban és ki-ki a saját sírját, kriptáját és azok környezetét kezdte el rendezni. Nehéz elmagyarázni, ha felmerül a kérdés, hogy mit jelent a vis maior római korból ránk maradt jogi fogalom, a nagykőrösi sírtulajdonosok azonban most közvetlenül találkoztak vele. Olyan elháríthatatlan külső erő pusztítása, amiért senki nem tartozik felelősséggel. Ilyenkor csak a speciális módozatú biztosítások nyújtanak segítséget, fő szabály szerint pedig minden tulajdonos maga viseli a kárát: a Református Egyházközség az épületek, létesítmények, növényzet tekintetében, az üzemeltető a tulajdonossal kötött szerződésben foglaltak szerint saját működési körében és a sírtulajdonosok a sírokban és kriptákban bekövetkezett károknál.
Szerencsére emberi életet, egészséget érintő baleset nem következett be, és megoldhatatlan vitás helyzetek sem adódtak. Az épületek, létesítmények javítását üzemeltetőként elvégezzük, a temető rendbetételénél helytálltunk és nagyon sok segítséget kaptunk. Nagyszerű érzés volt azt az összetartást tapasztalni, ahogy a nagykőrösiek a temetőt ért pusztítás helyreállítása során együttműködtek a feladatok ellátása érdekében. Külön köszönettel tartozunk Szabó Gábor lelkészelnök úrnak, valamint a Nagykőrösi Református Egyházközség presbitériumi tagjai felé, akik maguk is kivették a részüket a munkálatokból.

Szegedi István
SZIGÜ Cégcsoport

Az összefogás jelentősége mindennapi életünkben

Már húsz éve, hogy a Kecskeméti Református Egyházközség újraindíthatta a városi tanács végrehajtó bizottságának határozatával 1964-ben lezárt Kecskeméti Református Temetőt. A feladat végrehajtására a presbitériumtól kapott felhatalmazás által részese lehettem e különleges feladatnak.

A munkafolyamatok szervezését, a temetőben dolgozók szemléletének formálását, a szakmai kapcsolatok kialakítását a számomra meghatározó bibliai igére, mint követendő vezérfonalra építve igyekeztem végezni: „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét" (Gal 6:2)

A célnak – az ige tanítása szerinti – közös elfogadása jelenti számunkra az összefogást. Ennek látható eredményei: a felajánlásként elvégzett munkák, a felújított kegyeleti síremlékek, a hamvszóróhoz elhelyezett kopjafák, a megvalósult beruházások, a bevezetett temetőregiszter nyilvántartó program, az iskolák diákjai és tanárai aktív közreműködésével szervezett emlékünnepségek stb. Ezek mind a csöndes hétköznapok eredményei.

Milyen az összefogás, amikor vihar van?

2011. július 20-án Kecskeméten a gyorsan átvonuló orkánerejű szélvihar jelentős kárt okozott. Kidőlt fák, szétszakított telefonvezeték, járhatatlan, több helyen életveszélyes utak, ledöntött síremlékek.

Az üzemeltető saját eszközeivel a felmérést követően azonnal megkezdte a kidőlt fák által lezárt utak szabaddá tételét és az életveszélyt jelentő területek jelzőszalaggal történő elkerítését. A közvetlen életveszély elhárítását a Katasztrófavédelem sürgősséggel elvégezte. A gépjárművel megközelíthető utak mentén az egyházközség, a sírparcellák jelzőszalaggal bekerített területein Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata végeztette a kárelhárítást szakképzett vállalkozókkal.

Az értékalkotó és értékmegőrző munka sikere nem egyéni érdem, hanem az összefogás eredménye. Isten iránti hálával mondunk köszönetet mindazért, amit elvégezhettünk és mindazokért, akik segítették munkánkat.

Hálaadással valljuk:
SOLI DEO GLORIA
EGYEDÜL AZ ISTENÉ A DICSŐSÉG

Tóth Imre presbiter
temetővezető, Kecskeméti Református Temető

Vajda Lajos kiállítás

A Kegyeleti Múzeumban szeptember elsején nyitották meg a három, az elmúláshoz különösen vonzódó festő kiállítástrillógiájának harmadik elemét, a *Vajda Lajost* bemutatót.

A Kegyeleti Múzeumban szeptember elsején nyitották meg a három, az elmúláshoz különösen vonzódó festő kiállítás trillógiájának harmadik elemét, a Vajda Lajost bemutatót.

Az első két alkotó (Bálint Endre és Ország Lili) után már nem ért meglepetésként a zordság és szomorúság amelyet a művek sugároztak. „Vajda életműve a magyar avantgárd legmaradandóbb tette" – mondta róla *Németh László* művészettörténész. Vajda jelentőségét a mai magyar avantgárdban bizonyitja, hogy 1972-ben jött létre a Vajda Lajos Stúdió Szentendrén, fe Lugossy László, ef Zámbó István, Matyófalvi Gábor, Holdas György, Aknay János közremüködésével. Később az új utakat kereső művészek közül sokan csatlakoztak hozzájuk.

„A fősulyt a konstruktivitásra, a kép térbeli alakítására fektetjük. Ezért keressük az olyan témákat, melyek szemléletünknek megfelelnek: tehát zárt, formailag letisztult kerek egységet. Architektonikus mértani dolgok emberi figuráival, vagy anélkül. A tájkép az szervetlen, ezért nem alkalmas mondanivalónk kifejezésére." – mondta.

A kiállitást *Dankó Dalma* a Kegyeleti Múzeum igazgatója és *Horváth József* a BTI. Rt. vezérigazgatója nyitották meg

Életrajzi adatok:

Vajda Lajos 1908. augusztus 6-án, Zalaegerszegen született. 1915-ben a család Szerbiába költözött, ahonnan 1922-ben tértek vissza Magyarországra és Szentendrén telepedtek le. Ekkor kezdett rendszeresen rajzolni. 1928–30 között a Képzőművészeti Főiskolán tanult, ahol Csók István volt a mestere. 1928-ban belépett Kassák Lajos Munka-körébe. Ebből az időből elsősorban El Liszickij szellemiségével rokonítható kompozíciói ismertek. 1930–34 között Párizsban élt, ahol a kor modern művészetével ismerkedett. Nagy hatással voltak rá a régi szakrális kultúrák alkotásai, valamint a franciaországi román és gótikus katedrálisok. Kora művészeti problematikájának metszéspontját ekkor Malevics és Kandinszkij programjában, valamint a modern orosz és francia filmművészet törekvéseiben látta. Itt készült fotómontázsai a kor és a hely közvetlen hatását mutatják. 1934-ben tért vissza Magyarországra. Ettől kezdve Szentendrén dolgozott. 1935-ben megismerkedett leendő feleségével, Richter (Vajda) Júliával. 1935–36-ban Korniss Dezsővel Szentendrén, Szigetmonostoron és más környező falvakban etnológiai gyűjtőmunkát folytatott. Vonalas rajzokban örökítette meg az általa fontosnak vélt motívumokat.

A szintézis e módszerét „konstruktív-szürrealista tematika"-ként határozta meg. Ennek segítségével körvonalazta Korniss-sal az ún. szentendrei programot, melynek lényege, hogy a tradíciókhoz visszanyúlva, és az avantgárd formanyelvi-szemléleti metódusait felhasználva egy sajátos, új, közép-kelet-európai művészetet alakítsanak ki. Figuratív művészetére ekkor a gyermekkori szerbiai emlékekből már ismert pravoszláv ikonok voltak hatással. Kubisztikus, szerkezetes csendéletei szintén meghatározóak.

1937-ben többirányú változás állt be művészetében. Új motívumok épültek az 1935–36-ból származó képelemek sorába. Az egyetemesség jegyében született szimbolikus motívumok mellett azonban egyre gyakrabban megjelentek a személyes indíttatású, az eddigieknél erősebb érzelmi töltést hordozó képi elemek. A konstruktivitás és a szürrealizmus egyensúlya felbomlott, képein a szürrealista elemek váltak hangsúlyossá. Az arcok fokozatosan eltorzultak és maszkokká alakultak át. Utolsó szénrajzsorozatában már a táj is elvész. Fontos szerephez jutnak a kanyargó, örvénylő alakzatok. 1940 őszén hat hétig munkaszolgálatos volt, decemberben kórházba került. 1941 szeptemberében halt meg Budapesten, tüdőbajban. Betegségének tudata, a korai elmúlás lehetősége végigkísérte pályáját. Műveiből azonbannem csak egyéni küzdelme, hanem a háborús Európa saját humanista értékeit megcsúfoló kultúrájának válsága is sugárzik.

A kiállításon látható alkotások az Antal–Lusztig Gyűjtemény tulajdonát képezik.

Marján Tibor
Fotó: Pénzes Kristóf

A sírásás és sírhelygyártás munkavédelme

A temetőüzemeltetési és temetkezési szolgáltatási tevékenység végzése során több olyan munkafolyamat van, amely veszélyes üzemnek minősül. A tevékenységet végző munkavállalók élet- és egészségvédelme érdekében minden munkáltató köteles azokat az óvintézkedéseket megtenni, amelyeket a hatályos jogszabályok előírnak.

A talaj		Függőleges fal esetén	Földkitermelés megengedett mélysége (m)					
megnevezése	kitermelésének módja		2/4	3/4	4/4	5/4	6/4	7/4
Laza, szemcsés talaj	Szárazon	0,8	1,0	1,2	1,5	3,0	3,0	
	Nyíltvíz tartás mellett	0,8	1,0	1,5	2,5			
Tömör, szemcsés talaj és sodorható iszap	Szárazon	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0	2,5	3,5
	Nyíltvíz tartás mellett	0,8	1,0	1,5	2,0	3,0		
Kemény iszap és sodor- ható sovány anyag	Szárazon	1,0	1,2	1,5	2,0	2,5	3,3	4,0
	Nyíltvíz tartás mellett	0,5	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0	3,0
Sodorható kövér anyag	Szárazon	1,5	2,0	2,5	3,5	5,0	7,0	7,0
	Nyíltvíz tartás mellett	1,0	1,5	2,0	3,0	4,0	4,0	4,0
Kemény anyag	Szárazon	1,7	3,0	4,0	5,0	7,0	7,0	7,0
	Nyíltvíz tartás mellett	1,0	1,5	2,0	3,0	4,0	4,0	4,0

A temetkezési szakmában évek, sőt évtizedek óta problémát jelent a sírásás és sírhelynyitás munkafolyamatának biztonságossá tétele. A gyakorlatban bevett szokás, hogy 2 fő kell a sír kiásásához, amely két főből egy a sírt ássa, míg a másik a sír mellett áll és – a sírt ásó munkavállalóra erősített kötelet kézben vagy kézközelben tartva – felügyeli munkatársát, hogy egy esetleges oldalfal beszakadása esetén azonnal meg tudja kezdeni a segítségnyújtást, vagy az életmentést.

A temetkezési szakmában tevékenykedő szakemberek nagyon jól tudják, hogy ez a megoldás sem biztosítja a munkát végző kollégák biztonságát, hiszen 2 vagy 2,5 méteres gödörmélységnél bekövetkező oldalfalszakadás során olyan súlyú földtömeg omolhat rá a sírt ásó szakszemélyzetre, amely azonnali bénulást vagy fulladást is okozhat. A szakma nem szívesen beszél róla, de mindannyian tudjuk, hogy előfordultak és a mai napig előfordulnak ilyen jellegű munkabalesetek, és sajnos volt, ami halálesettel végződött.

Felvetődik a kérdés, hogy ténylegesen milyen megoldással biztosítható a munka- és egészségvédelem ez említett munkafolyamat végzése során?

A hatályos munkavédelmi jogszabályok között van az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló **4/2002. (II. 20.) SZCSM-EüM együttes rendelet,** amely meghatározza a függőleges falú munkagödrök ásása során biztosítandó minimális munkavédelmi előírásokat. A rendelet 4. számú melléklete az alábbiakat mondja ki.

I. Általános követelmények

„1.5. Építési munkagödrök, árkok falait – a talajállékonyságot figyelembe véve – úgy kell kitámasztani, rézsűzni, vagy más megoldással biztosítani, hogy azok az építkezés valamennyi szakaszában biztosan megőrizzék állékonyságukat."

III. Építési munkahelyek helyiségeken kívül

„10.1. Anyagkitermelésnél, aknában, föld alatt vagy alagútban végzett munka esetén a következők szerint kell a megfelelő biztonsági intézkedéseket megtenni: alkalmas dúcolások vagy megtámasztások használatával;"

„10.1.1. A földmunkák biztonságtechnikai és egészségvédelmi követelményeit a geológiai, hidrológiai és talajmechanikai vizsgálati adatok és erőtani számítások alapján kell megtervezni. Nem kell talajmechanikai vizsgálatot végezni abban az esetben, ha a legkedvezőtlenebb (laza, szemcsés) talaj figyelembevételével történő dúcolást, illetve rézsűhajlásokat alkalmazzák."

„10.1.5. A dúcolatlan munkagödör (munkaárok) megengedett mélysége terheletlen térszint, különböző talajok és rézsűhajtások esetében a következő: „/10.1.13. A dúcolt munkagödör (munkaárok) mélyítését a talaj minőségétől függően, de tömör talajban legalább 1,0 méterenként, nem állékony talajban legalább 0,5 méterenként a dúcolással követni kell."

Biztos vagyok benne, hogy a rendelet hivatkozott sorait olvasva többekben megfogalmazódik a gondolat, hogy mi köze van a temetkezésnek, és ezen belül a sírásásnak és sírhelynyitásnak az építési munkahelyekhez és az építési folyamatokhoz, hiszen a sír nem minősül építménynek?!

Ezek a gondolatok rendkívül helytelenek, hiszen a sírásási és sírhelynyitási tevékenység – akár tetszik, akár nem – mélyépítési munkafolyamatnak felel meg, hiszen a sírgödör és az azonos paraméterű munkaárok csak a végfunkcióban különbözik.

Az előzőekben hivatkozott jogszabályi előírások alapján, a sírgödör ásásához – a függőleges fal miatt – 0,8 méter mélységet meghaladó mélységben dúcolási rendszert kell(ene) alkalmazni. Szándékosan írtam, hogy „kell(ene)", mert a jogszabály nem nevesíti a sírgödröt, mint munkaárkot. Azt gondolom, hogy a józan gondolkodású, s a munkáltatói kötelezettség terhe alatt élő vezetők és vállalkozók számára érthető a jogszabályi iránymutatás!

Sokakban felvetődik a kérdés, hogy miként oldja meg a dúcolást úgy, hogy az ne zavarja a sírásó kollégát, ne maradjon benne a sírgödörben a dúcolási rendszer, s ne zavarja a temetést?

Ma már elérhetőek Magyarországon is azok a dúcolási rendszerek, vagy biztonsági zsaluk, amelyek fix vagy változtatható méretben a sír ásása során a gödörbe helyezhetőek, s ezáltal megakadályozzák a függőleges fal szakadását. Ezekből a rendszerekből létezik vas és alumínium kivitelű is, amelyek közül az utóbbi a kis súlyának köszönhetően könnyen kezelhető. A rendszerek lényege, hogy a sír kiásását követően könnyedén kiemelhetőek a sírgödörből, de lehetőség van arra is, hogy a koporsó leeresztését követően kerüljenek kiemelésre, s így biztosítva van az is, hogy a sír nem szakad be a temetés megtörténte előtt.

Természetesen a sírásó kollégák egy része biztos tiltakozna és tiltakozni is fog ezen eszközök használata ellen, mert a jól bevált munkafolyamatukat ez megbontja, s amúgy sem kell ez nekik. Egyrészt azt gondolom, hogy egy józan gondolkodású sírásó örül ennek a megoldásnak, mert így nyugodtan végezheti munkáját 2,5 méteres mélységben is. Másrészt ezt nem a sírásó kell, hogy eldöntse, mert a munkáltatói felelősség nem őt terheli.

A dúcolási rendszerek és biztonsági zsaluk piaci megjelenésével várható, hogy az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség ellenőrizni fogja a sírásás és sírhelynyitás munkavédelmi szabályozását, valamint a rendelkezésre álló munkavédelmi eszközök meglétét és használatát.

Jurácsik Zoltán

Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete

A szomorúfűz, a bánat és fájdalom szimbóluma

Kis furulyám szomorúfűz ága,
Temetőben szomorkodik fája;
Ott metszettem azt egy sírhalomról,
Nem csoda, hogy oly siralmasan szól.

(Petőfi Sándor)

Temetőinkben zöldellő faként, de a sírköveken felvésve is találkozhatunk a szomorúfűzzel. A mai korban – a temetőkben – elsődleges jelentése a bánat, fájdalom és szomorúság. Szomorúfűz néven igazából két fafajt is számon tart a tudomány. Az egyik faj latin neve a Salix alba, fehér fűz, amelynek természetes előfordulási helye hazánkban a vízpartokon és nedves, mocsaras területeken található. A magyar nevet a fa levelei miatt kapta, a hosszú, keskeny levelek színe zöld, míg fonáka ezüstös fehér. Vesszői vékonyak, sárgászöldek, rugalmasak. A csüngő ágú – szomorú – fajta Tristis néven található a faiskolai forgalomban. A másik faj latin neve a Salix babylonica, (babiloni fűz) ahol maga a fafaj csüngő koronájú. Ez utóbbi elterjedését Napóleonnal hozzák kapcsolatba, aki Szent Ilona szigetén egy ilyen fa alatt kívánt nyugodni. Temetése után a résztvevők a már nagy fa ágaiból sokat letörtek, és – mivel elültetve könnyen gyökeresedik – elvitték emlékbe, szerte Európába.

Honnan ered a fa halállal, szomorúsággal kapcsolatos szimbolikája? Ehhez az ókorba kell visszanyúlnunk. Babilonban a megújuló természetet Tamnúz isten képében tisztelték és alakját a tamariszkusszal és a fűzzel kapcsolták össze. A görögöknél a víz egyetemes határjelkép, az élet és a halál mezsgyéjének szimbóluma, így a vízkedvelő fa maga is jelképpé vált. A görög mitológia igen gazdag a fűzet az istenekkel – többek közt a Holddal is – összekapcsoló történetekben. Ezek egyikéből idézve Kirkének, a varázslónőnek volt egy folyóparti temetője, teleplántálva fűzfákkal, Hekaténak szentelve. A fűzfa koporsóként is szolgált, és a fiatal fákat a sírokra ültették. Egy másik monda szerint a fűzfát a költőknek szentelték a hangért, amit a szél susogása ad a fa lombjai közt. Orfeusz, a görögök legtiszteltebb költője fűzfaágat vitt magával, amikor az Alvilágba leszállt.

A kelta hitvilágban az elhunyt sírjára ültetett fűzfa az elhunyt lelkét őrizte, és növekedésével a lélek együtt nőtt. A fa tudományos nevét (Salix) egyesek szerint a kelta „sal" (közel) és „lis" (víz) szóösszetételből származtatják, ami a természetes előfordulási helyére utal. Mások a latin „salio" (ugrani, növekedni) szóból eredeztetik, amely szó a fa neve a gyors növekedésre utal.

A középkorban is megőrizte a fa kultikus jelentését, de gyógyhatása miatt is kedvelték. Ugyanis a fűzfa kérge a kinin felfedezése előtt a malária legjobb orvossága volt. A fa kérge szalicint és más gyógyhatású anyagokat is tartalmaz, a fő hatóanyag közeli kapcsolatban áll az aszpirinnel, ami feleslegessé tette a fűzfakéreg használatát. Régebben a fűzfa kérgéből készült főzetet gyulladásgátló, fertőtlenítő, lázcsillapító, vérzéscsillapító hatása miatt alkalmazták.

A szomorúfűz a tavak mellett a parkokban is kedvelt és ültetett díszfa, jó tűrőképességű, nem csak a vízpartokon fejlődik jól. Kisebb kertbe meggondolandó az ültetése, mivel nagyra nő, bár mellette szól gyors növekedése és szépsége.

Mai gondolkodásunk szerint is jól illik a szomorúfűz a temetőkbe, mivel lecsüngő ágai a bánattól lehajtott fejünket, a levelek pedig lepergő könnyeinket jelenthetik.

Jámborné dr. Benczúr Erzsébet
Budapesti Corvinus Egyetem

6000 Kecskemét
Mátyás király krt. 38.
temetokerteszek@gmail.com

A kellékgyártás helyzetéről

A gazdasági visszaesés a társadalom minden résztvevőjét érintette: fogyasztót, szolgáltatót és természetesen ezen keresztül a gyártót. A kegyeleti szakmát sem kerülte a recesszió, a koporsós temetést egyre többen helyettesítik kényszerűségből hamvasztással, a luxustermékek kereslete a töredékére csökkent. Mit tud kezdeni a gyártó ebben a helyzetben, hogy kihasználja a kapacitásait? Az egyetlen út a versenyképesség növelése, a hatékonyság javítása és a termékek fejlesztése. Az elmúlt év megmutatta a cégek többségének, hogy helyes úton járt-e, avagy kiigazításra szorul.

A fentiek ismeretében különös jelentőséggel bír az elmúlt évek legnagyobb szerződése, amelyet a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. (BTI) kötött az Electroauto Kft.-vel, a MATEK alapító tagjával, amely cég Európa egyik jelentős elektromos autókat gyártó vállalkozása. Sajnálatos, hogy a BTI az első magyar cég, aki figyelembe vette azt a szempontot, hogy az Electroauto a megrendelés hatására munkahelyeket hoz létre, különösen, ha az alvállalkozói szerződéseket is vizsgáljuk. Ezúton is gratulálok nekik, és minden tiszteletem a BTI vezetőié, akik ezt a döntést hozták.

Nagy felelősség hárul a mai helyzetben a megrendelőkre. Komoly érvek kellenek ma mindenhol a világon az import eredetű termékek hazai elé helyezéséhez, hiszen egy adott nemzet ipari termelése növekedésének tipikus tartaléka az import kiváltása hazai termékre. Ezen logika alapján is arra biztatom a hazai gyártókat, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy fejlesszenek, minőségben és árban kínáljanak frappáns alternatívát, ne tudjon az import áru érvényesülni. Sőt, tegyék a fejlesztések középpontjába a minőséget, a hatékonyságot és vigyük mi magyarok a termékeinket más országok piacaira. A MATEK elnökeként az a véleményem, hogy a nemzetközi kiállításokon való részvételt pénzügyileg támogatni kell, elsősorban, persze, a kisebb hazai gyártók esetében, s ebben az egyesületeknek élen kell járni. Érdekünk egy erős hazai gyártóbázis.

Balogh Károly

Nemzetközi kiállítások a következő fél évben: (további információk: www.thanos.org)	
NECROPOLIS	2011. október 25–27. Moszkva
VENIA-MEMENTO	2011. november 4–5. Brno
SALON FUNÉRAIRE	2011. november 17–19. Párizs
TANEXPO	2012. március 23–25. Bologna

Keresni Isten akaratát

Lendvai Zoltán

Névjegy: Lendvai Zoltán János plébános
Zalaegerszeg, 1965. október 10.
Iskolái: Esztergom, Győr; katona: Lenti - Zajda.
Körmend 1991–93; Szombathely 1994–97 A püspöki kollégiumban hitoktató, közben helyettesíti a beteg plébánosokat.
Rédics: 1997. augusztus 13-án Fatima emléknapján kezdte meg papi szolgálatát.

– Honnan indult, és milyen körülmények erősítették Önben azt a tudatot, hogy Istent és az embereket kell szolgálnia?

– Gyermekkoromtól Istent és az embereket szerettem volna szolgálni. Döntésem kiteljesedéséhez megfelelő környezetet jelentett az esztergomi ferences gimnázium. Nagyszerű tanáraim voltak, akik arra tanítottak, hogy keressem Isten akaratát, mert a pályaválasztás nem kívánságműsor. Jól döntöttem, papként nagyon sokat tehetek az emberekért.

Hol végezte egyházi tanulmányait, mit jelentett Önnek az, hogy a határszélen távol a nagyvárosoktól végzi egyházi szolgálatát?

Határtalanul szeretem ezt a helyet. A határ ma már tényleg csak jelképes. Szeretnék még legalább 20 évet itt lenni. A határ másik oldalán is vannak híveim. Keresem az alkalmat, hogy minél többször átmenjek, megerősíteni az ottani magyarokat hitükben. Egyébként egy lendvai gyár készíti a gördeszkapálya elemeit is. Nem véletlenül. A gyár vezetői magyarok.

– Az ünnepek és a búcsújáró helyek fontos szerepet töltenek be a közösségformálásban. Mit jelentenek Önnek az egyházi ünnepek és a zarándokutak?

– A gyerekeket játék közben, a felnőtteket zarándoklat közben lehet megismerni. A zarándoklat közösségformáló erő. II. János Pál is fontosnak tartotta a zarándoklatot. Rendszeresen szervezett biciklitúrákat. A csoporton belül az alkalmazkodás, a másokra figyelés nagyon fontos. A közösségszervezésnek ezt a lehetőségét én is alkalmazom. Sümeg, Búcsúszentlászló, Csestohova, Csíksomlyó. Csestohovában eddig nyolcszor voltam – először édesapámmal. Mindezek mellett számomra az egyik legérdekesebb búcsújáró hely a Paraguayban lévő Caacupe. Az indiánok Mária kegyhelye. Minden indián ott szeretne házasságot kötni.

– Egy plébánosnak milyen lehetőségei vannak a templomlátogatók számának növelésre? A gördeszka menynyiben járult hozzá ennek a célnak az eléréséhez?

– Európában gyönyörű templomok vannak, de a fiatalok nincsenek a templomokban. Ha állandóan a számítógép előtt vannak, akkor ott kell találkoznunk velük. Az interneten keresztül lehet a mai fiatalokat elérni. Keresni kell az utat hozzájuk – be kell csomagolni az evangéliumot. Vasárnapi prédikáció is lehetőség a hívek megnyerésére, de az internet nemcsak a jövő, hanem a jelen szélesebb rétegek eléréséhez. A plébánosnak követhető példát kell mutatnia. Ismét II. János Pált hozom fel példaként, aki humorizálva, gesztusokkal több eredményt ért el, mint mások a beszéddel. Róla szeretném a gördeszkapályát is elnevezni. A sírjánál többször imádkoztam és kértem a segítségét a szolgálatom eredményes végzéséhez. Számomra életútja követendő példa. A gördeszkázás gyerekkori élmény, amelyet alkalmasnak tartok arra, hogy eljussak a fiatalokhoz. 14 évesen ismerkedtem meg a gördeszkával. Megláttam és megszerettem. A fiatalok szeretik a kihívásokat. Igaz, a reverenda nem gördeszkához való. Sem papucsban, sem makkos cipőben nem lehet jól gördeszkázni. Esküvőről mentem a lakodalomba – ünnepi ruhámban – amikor megkértek, hogy próbáljam ki a gördeszkát. Reverenda volt rajtam. Látványos volt, erre figyelt fel a világ.

– A plébános gyakori kötelessége az elhunytak méltó búcsúztatása és az hozzátartozók vigasztalása. A hit segít a halál feldolgozásában. Mit tehet a plébános a gyász feldolgozásában?

– Sok pozitív visszajelzést kapok. Minden temetés egyedi, személyes, ahol az elhunytról és a feltámadt Jézusról beszélek a hozzátartozóknak. Egy városi plébánosnak nehezebb a helyzete, mert nem ismer minden elhunytat. Én itt, szinte mindenkit személyesen ismerek, vannak közös élményeink, sok a személyes találkozás, s ha erről is beszélek, ez szebbé teszi a temetést. Igyekszem mindenhová elmenni, ahová meghívnak a halotti torokba, temetések utáni ebédekre, vacsorákra is. Ott is, asztalnál ülve is tanítom az embereket: Mi hiszünk abban, hogy odaát találkozunk a szeretett hozzátartozóval, ahol örökké együttlehetünk vele és Jézussal. Ez más, mint a pogányok gyásza. Igen a temetés is jó alkalom az evangélium hirdetésére. Minden prédikáción át kell ragyogni Jézus tanításának, aki ma is szól hozzánk és vigasztal.

– A mindenszentek és halottak napja az egyik legnagyobb tömegeket megmozgató emlékezés, ünnep. Önnek mit jelent a mindenszentek ünnepe és a halottak napja?

– Mindenszentek ünnepe és halottak napja családi ünnep mindnyájunk számára. Első nap elhunyt családtagjainkat, szeretteinket, jótevőinket ünnepeljük, akik már a mennyországba jutottak. Az ünnep második napján a tisztítótűzben szenvedő rokonainkért imádkozunk. Csendben, panasz nélkül elviselni a fájdalmat, ez is imádság, engesztelés, amelyhez Jézus szenvedése ad erőt nekünk. Jézus szenvedése óta van értelme a mi szenvedéseinknek is. Hitünk szerint a földi szenvedés után a túlvilágon – ha kiérdemeltük - boldogság vár ránk. Ma divat beszélni a lélekvándorlásról, de ez nem a mi hitünk! A mi hitünk a feltámadt Jézus, aki majd minket is felébreszt halálos álmunkból. A mindenszentek ünnepe és a halottak napja személyes élményeket is jelent. Mióta édesanyám – december 8-án, a Szeplőtelen fogantatás napján – meghalt, mást jelent számomra is a gyász: személyesebb, szívhez szólóbb lett nekem is. A zalaegerszegi új templom altemplomában lévő sírját rendszeresen látogatom. Szentmiséket mint „nem hervadó koszorút" gyakran mondok, ill. mondatok érte.

– Mi a véleménye a temetkezésről, a temetkezési szokásokról?

– Számomra nem volt kérdés, hogy édesanyámat koporsóban temettessük el. Ellenzem a hamvasztásos temetést, nem katolikus dolog. Őseink földbe temetkeztek. Azért választják az emberek ezt a megoldást, mert olcsóbb. Ne ezzel spóroljunk. Megdöbbenek azon is, hogy sokan hazaviszik szeretett hozzátartozójuk hamvait. Ez nem méltó egy keresztény ember hitéhez. Vallom, amilyen az imádságunk olyan a hitünk, amilyen a hitünk olyan a szenvedésünk. Kinek kicsi a hite nagy síremlékeket emel. Látom, ahogy élünk, úgy viselkedünk őseinkkel.

Szent László rendelte el, hogy templomok körül kell temetkezni. Őseink korábban ott temetkeztek, ahol éppen táboroztak. A vándorló életmód nem is tett mást lehetővé. Szent István rendelete szerint minden 10 falunak templomot kellett építenie. A keresztény vallás terjedésével erősödött a kötődés az egyházhoz. Már a sírok megőrzése is fontossá kezdett válni. Nevelő hatású volt az a királyi intézkedés, hogy az, aki nem vett részt a vasárnapi szentmisén, annak levágták a varkocsát (hátul lófarok formában összekötött haj). A kopaszság a legnagyobb büntetés volt. A misére menet átmentek a temetőn. Szent László, a lovag király a keresztény hitet szerettette meg harcoló népünkkel.

– Hogy éli meg, hogy híres ember lett?

– Isten ajándékaként. Egy kis mezei papot választott ki Isten, hogy Magyarország és a mindig megújulni kész egyház hírét elvigye Európától Japánig. A papok évében összehangolt támadás robbant ki az Anyaszentegyház ellen. A „gördeszkás papról" szóló híradás volt az első pozitív hír a papokról a sok gyalázkodás után. Nem véletlen – Isten ajándéka, hogy ez a pozitív hír – pontosan egy Mária ünnepen, Nagyboldogasszony ünnepén kelt számnyra, ill. gurult be a hírekbe. (2010. augusztus 15-én) Szűzanya ezzel mintha azt mondta volna: eleget bántottátok már a papokat, az én szeretett fiaimat, legyen már vége ennek! A kis videót Isten ajándékának tekintem, ennek köszönhetem azt is, hogy lelkigyakorlatra, játszóterek megnyitójára, rendezvényekre hívnak országszerte. A gördeszkás reverendás kép sem véletlen. A reverenda mindenkinek eszébe juttatja Istent. Mély érzéseket vált ki. Már a szeminárium idején kerestem Isten akaratát a reverenda hordásával kapcsolatban is.

Puskás Béla

Mantex

1989

Partner a temetkezésben!

www.mantex.hu

KARSOL

Magyarország piacvezető koporsógyára

Mod. Toscana

www.karsol.hu